

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
6-hasábos petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.
Bélyegdíj külön 80 fillér
Nyúltér sora 40 fillér

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:
Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 657.

KIADÓHIVATAL:
Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1900.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Péntek, január 26.

Mai számunk több közleményel:

Vezéreljük: **A katonatisztek fizetése.**
A katonai javaslatok a főrendeknél.
A transzvái háború.
A Szalavszky-Rakovszky párbaj.
Nézd meg a lányát - vedd el az anyját.
A kórlista szerencsése.
Bánffy Dezső napilapja.
Egy hegedűművészről.
Összetört postakocsi.
Tárcza: Miczbánné kötője. Irta: Gottier Lajos.
Csarnok: A bürokról.

A katonatisztek fizetése.

Arad, január 25.

Olyan szocialista még nem akadt, a ki a katonatisztek eddigi gázsiját sokalotta volna. Viszont olyan akadt, a ki a katonatisztek is azoknak a sorozatába iktatta, a kiknek csak éppen megélhetést biztosít a társadalom. Nem kétséges tehát, hogy a katonatiszteket fényes javadalmazásban az állam nem részesítette ezidáig. Ezután se fogja az állam ezt megselekedni s ezért meg ne ijedjen semmiféle szociálpolitikus, hallván, hogy emelik a katonatiszti fizetéseket. Az emelés sokkal kevesebbet jelent a dus javadalmazásnál, még csak jó javadalmazást sem jelent, hanem csak annyit, hogy az állam a katonatisztek megélhetését a jövőben biztosítja, míg eddig csak lehetségessé tette. A jövőben tehát a katonatisztek, ha viszonyaikhoz s állásukhoz alkalmazkodnak, s viszonyaikon fölül nem akarnak emel-

kedni, mindenesetre meg fognak élni a fizetésükből; eddig csak esetleg élhetett meg a katonatiszt a fizetéséből, másszóval csak az a katonatiszt tudott belőle megélni, a ki a saját viszonyainál és állása követelményeinél is jobban össze tudott huzódni.

Hogy az eddigi helyzet nem volt megfelelő, ezt bővebben fejtegetni nem kell. Hiszen a katonatisztek vagyoni helyzete általánosságban annyira szűk volt, hogy már-már kísérlet történt arra, hogy a katonatisztek szomorú helyzetét szinpadra vigyék és intő példaképen mutogassák. Már-már az államhivatalnokokkal együtt a „cifra nyomoruság“ hírébe keveredett a katonai tisztikar, mi annál kínosabb benyomást kelthet vala, mert a katonatiszti állástól a mi társadalmunk bizonyos előkelő eleganciát követel, mely elegancia mellől kínosan ri ki a sanyaru anyagi helyzet. S arról sem szabad megfeledkezni, hogy a társadalomnak e nem épp méltánytalan követelése számos arravaló ifjút visszatartott a katonai pályától, számos már pályán lévő katonát e pályát elhagyni kényszerített és — bár ez hála istennek ritka eset volt — egyszer-más-szor egy-egy jobbra hivatott katonatisztet még a bűn útjára is hajtott.

Nem lehet ily körülmények között csodálni, hogy azok, akik a hadseregnek és a tisztikarnak érdekeit szívükön hordják, évek óta buzgólkodnak azon, hogy a tisztikar kedvezőbb anyagi helyzetbe jusson.

Évek óta dolgoznak a hadügyminiszterium és a honvédelmi miniszterium kebelében azon, hogy a tisztikar fizetése felemeltesék, de a körülmények ezrei gátolták ezideig e terv megvalósítását. Az utóbbi években a hadsereg legfőbb ura, a király maga volt az, ki személyesen érdeklődve ez ügy iránt, a hadvezetőség egyik legfőbb programpontjává tette a tisztizetése emelését. És a felséges ur maga volt tevékeny ez ügy érdekében és az ő leghatározottabban és sokszor kifejezett akarata volt az, ami e kérdést dűlőre juttatta.

Ausztriában egy hang sem emelkedett s nem is emelkedhetik e terv megvalósítása ellenében. A hadügyi terhek ugyan milliókkal szaporodnak a gázsiemeléssel, de senkise tagadhatja, hogy ha már hadügyi terheket egyáltalán magunkra akarunk venni, akkor a katonatisztek fizetésének emelésétől nem lehet elállani. Hogy Ausztriában így minden ellenvetés nélkül fogadják e tervet, az azért van, mert Ausztriában az állami és egyéb közigazgatási tisztviselők fizetése arányban van az új tiszti fizetésekkel. Körülbelül ugyanolyan díjazásban részesülnek Ausztriában a megfelelő klasszisu tisztviselők, mint a katonatisztek ezentul.

Más azonban a helyzet nálunk, a hol az állami és közigazgatási tisztviselők fizetése jóval szerényebb az osztrákokénál. Nálunk a tiszti fizetések emelése ellen sok joggal vetik föl, hogy míg a magyar

TÁRCZA.

Miczbánné kötője.

Irta: Gottier Lajos.

Nagymamának én tulajdonképpen nem voltam unokája, mert a nagypámnak volt legidősebb testvére, de azért én is mint a kiterjedt család minden fiatal tagja, így hívtam a jó öreg asszonyt, a kiről most írni akarok. A mióta én emlékszem rá, mindig nagyon öreg volt. S noha senki sem tudta biztosan, hogy hány éves, azért a családban az a hit volt elterjedve, hogy nagymama közel van a százhoz, ha ugyan nincs túl rajta. O maga nem szeret a koráról beszélni. Egyszer azt mondta, hogy hetvenkét éves s emellett áthatatosan megmaradt mindhalálig. Erre azonban Imre nagybátyám, a ki maga is közel volt a nyolcvanhoz, megjegyezte, hogy ő gyermekora óta ösméri a nagymamát és teljes világéletében mindig néniének hívta.

Most is előttem van, kissé hajlott, de magas alakjával, a mint kampós botjára támaszkodva, kezében ócska imádságos könyvével, vasárnap a kis falusi templomba ballagott. Utközben megsüvegelte mindenki, ur, paraszt egyaránt s ő barátságosan fogadta a köszöntéseket. Osz haja, mint a nagyon öreg embereknek rendesen szokott, nemcsak ezüstös volt, de aranyos is. Az idő éppen úgy megsárgította, mint az arczbőrét, a mely hasonlított a régi pergamenthez, a

mire a krónikások a hajdani idők viszontagságait jegyezték vala föl. Csak a kék szeme volt tiszta és üde, mint akármelyik fiatalé. Fekete rámás, kerek szemüvege alól élesen nézett arczába annak, a ki vele beszélt, míg fogatlan száját összeszorította s hegyes álla előre görbült a fehér főkötő keretéből.

Soha se fogom elfelejteni, egyszer a leánytestvérem bálba göszült, a szomszéd városba. Hogy megérkezett a báli ruhájuk, fölverték és átmentek benne a nagymamához, megmutatni neki. Az öreg szembelakott velünk, Gábor nagybátyámnál, aki már akkoriban nyugalmazott főszolgabíró volt. En is átmentem a lányokkal. Nagymama ott ült az ebédlőben, az ablaknál és imádkozott, mert buzgó hive volt a római katolikus egyháznak.

— Szépek vagyunk, nagymama?
Es a két leány megállott előtte, könnyű rózsaszínű selyem ruhájában.

Nagymama feltolta szemüvegét ránczos homlokára s úgy mustrálta végig a két leányt. Aztán bólingatott fejével.

— Szép, szép.
Majd elgondolkozva megkérdezte:

— Hol lesz a bál?

Megmondtuk neki, hogy Szálkaváron, az „Arany Csillag“-ban.

— Hát meg van még a Csillag?

— Bizony meg. Régi épület az. Osmeri nagymama?

— Osmerem. En is voltam ott bálban.

— Régen lehetett az, nagymama?

Az öreg asszony elgondolkozott. Aztán mintegy magában mormogta:

Régen bizony. Most lesz a télen hetvenhat esztendeje . . . Fehér ruhában voltam, kék szalagokkal . . .

Es merően nézett maga elé, míg szintelen ajkai mozogtak, mintha befele beszélt volna, saját magával. Emlékezett arra, hogy ezelőtt hetvenhat évvel, hol és milyen ruhában volt bálban, de például, azt már nem tudta volna megmondani, hogy egy héttel ezelőtt kivel beszélt.

A nagymama amellett, hogy vallásos asszony volt, szörnyen sokat tartott nemesi származására is és szeretett eldicsekedni vele, hogy egyenesen gróf Miczbán Simontól származik, ki a tizenharmadik században élt. Attól a Miczbántól, a kiről ama híres legenda forog közszájon. Miczbán felesége ugyanis magtalan volt s egy szegény asszonyt a kinek hármas gyermeke született, a grófné nagyon megpirongatott és tisztátalan asszónak nevezett. A koldusasszony erre megátkozta a grófnét, hogy hét gyermeke legyen egyszerre. S ime! az átok csodálatosképpen beteljesedett. Miczbán gróf felesége egy éven belől hét fiugyermeknek adott életet. A grófnő roppant megijedt és férje távollétében egyet kiválasztott a fiuk közül, azt megtartotta, a többi hatot pedig elküldötte az erdőre egy öreg asszónnal, a kire ráparancsolt, hogy pusztítsa el őket. Csakhogy gróf Miczbán a tatárok elleni háborúban visz-

tisztviselők fizetése föl nem emelkedik, mi nem emelhetjük föl a katonatisztek fizetését sem.

Ez ellenvetésben lehet sok jog, de kevés benne a méltányosság. Nem méltányos pedig ez ellenvetés azért, mert ha megvan az intézőkörökben a szándék arra, hogy a katonatisztek fizetése emeltesse, méltánytalanság e szándéktól az intézőköröket eltéríteni. Ki tudná elirigyelni a katonatisztektől a jobb gázsit csak azért, mert magának nincs jó gázsija. Epp ellenkezőleg, essék jól kinékinnek a tudat, hogyha már önmagának nincs elég, de másnak elég van a megélhetésre.

Az okosság pedig éppenséggel azt javasolja, hogy a tisztviselők szívesen lássák a katonatisztek gázsijának fölemelését. Az államtisztviselők, mikor a maguk fizetésének felemelését kérik, hathatós érvelnek abban, hogy a katonatisztek fizetését is fölemelték. Erre a fölemelésre hivatkozni lehet s ez a fölemelés a kormányhatóságok szeme előtt fog lebegni, mikor a magyar hivatalnoki kar helyzete kerül szóba. A katonatisztek fizetésének emelése állandó rugó lesz, mely a kormányhatóságok és a közönség hangulatát folytonos feszültségben tartja s az állami tisztviselők fizetésének fölemelése így egyre akutaabb kérdéssé fejlődhetik.

Azt pedig semmiképp sem lehet helyteleníteni, hogy ha már a fizetések javítása egyáltalán programba vétetett, a katonai tisztviselők fizetésének emelését a sorrendben előbbre helyezték. Mert nem lehet tagadni, hogy a katonatisztól a társadalom — anyagilag — többet követel, mint a hivatalnoktól. A katonatiszti állás exponált s mindenkinek szemeügyében van. A katonatiszt életmódja bizonyos foknál nem lehet szerényebb, jobban ki van téve a nyilvánosság bírálatának; míg ezzel ellentétben, az államtisztviselő élhet olyan szerényen, a hogy akar s az életmódja nem fog senkinek szemé szurni.

Semmi kétség, hogy általános megelé-

gedésnek adhatunk kifejezést, mikor konstatáljuk, hogy a katonatiszti fizetések javításának ügye végre kedvező megoldásra lelt.

Miles.

A katonai javaslatok a főrendeknél.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, január 25.

A főrendház ma rövid ülést tartott, a melyen jelentéktelen elnöki előterjesztések elintézés után a katonai javaslatokat tárgyalták. Rövid vita volt csak. Mindössze két szónok beszélt s *Fejérváry* báró honvédelmi miniszter felelt nekik. Azután általában és részleteiben is elfogadták a javaslatokat.

Részletes tudósításunk a következő:

Vay Béla báró alelnök délelőtt 11 órakor nyitotta meg az ülést. A jegyzőkönyv vezetésére *Gaál* jegyzőt, a szólásra jelentkezettek nevének felhívására *Eszterházy* gróf jegyzőt kérte fel.

Elnök jelentést tesz a beérkezett iratokról. Ezek közt van a miniszterelnök átirata az új-évi üdvözléseknek Ő Felsege által történt kegyes fogadtatásáról. Ezt a főrendek hódoló tisztelettel örvendetes tudomásul vették. Felolvasták és tudomásul vették a miniszterelnöknek átiratát, melylyel a kvóta-ügyben történt döntésről szóló királyi kézirat másolatát közölte. Hasonlóképen tudomásul vették több törvény szentesítéséről, az új koronaügyész kinevezéséről, a legfőbb fegyelmi bíróság megalakításáról szóló jelentéseket.

Ezek után a *mentelmi és igazoló bizottságok* néhány jelentését tárgyalták.

Főpontja volt a mai ülésnek az elnöki előterjesztések 10. tétele, amely így szólt:

A képviselőház elnökétől beérkeztek:

a) az 1889. évi VI. t.-cikk 14. §-a, valamint az 1890. V. t.-cikk 3. §-a rendelkezésének, illetve a közös hadsereg és hadi tengerészet, valamint a honvédség részére megállapított *ujonczjutalék* mennyiségének az 1900. év végéig való fentartásáról;

b) az 1900. évben kiállítandó *ujonczok* megajánlásáról szóló törvényjavaslatok; és

c) az 1898—1899. évben tényleges szolgálatban állott közös hadseregbeli és honvéd egyéves önkéntesek tiszti vizsgájának eredményéről;

d) a közös hadseregtől a honvédség állományába 1898. évi november 1-től 1899. évi október hó 31-ig történt tiszti áthelyezésekről; és

e) az 1898—1899-iki szolgálati év folyamán a közös hadsereg magyarországi ezredeiben és a magyar kir. honvédségnél előfordult öngyilkossági esetekről a magyar kir. honvédelmi miniszter által az országgyűlés elé terjesztett jelentéseire hozott 6025. számú képviselőházi határozatról.

Mindezen tárgyak kinyomattak, szétosztattak és jelentés tétel végett a jogügyi bizottságnak kiadattak. A bizottság jelentéseit szintén beadván, azok is kinyomattak, szétosztattak és érdemleges tárgyalás végett a mai ülés napirendjére kitűzettek.

Prónay Dezső báró szólott itt fel. Sajnálja, hogy az osztrák zavarok, a melyek a közös ügyek intézése körül támadtak, oly területekre csaptak át, a melyek mélyen sértik a magyar állam tekintélyét. A közös hadügyminiszternek az egész katonai szolgálati nyelvről kiadott rendelete ebben az értelemben egészen felesleges. Szomorú, hogy, ha a csehék az ellenőrzési szemléken tüntető szándékossággal csehül jelentkeztek, azért a magyarokat is büntessék, a kik magyar államnyelven jelentkeztek. Konstatálja ezekből, hogy az 1867. évi kiegyezést aláaknázzák. Hogyan követelhesük mi a nemzetiségektől, hogy tiszteljék a magyar államnyelvet, mikor ime ennek a nyelvnek hivatalos használása büntetés terhével tilos. A honvédelmi miniszter sem tagadhatja, hogy ezek felfordult állapotok. Követelt az önálló magyar hadseregnek fokozatos megerősítését a közös hadsereg magyar csapataiból, eddig is azonban, míg ez keresztülvihető lenne, a honvédségi tetteles létszám felemelését. Avval végzi szavait, hogy hiszi és reméli, hogy a külön magyar hadsereg már a közel jövőben megiesz.

Fejérváry Géza báró honvédelmi miniszter válaszolt. Első sorban avval a kívánsággal fog-

szatérván, az erdőben találkozott a vén aszszonnyal s ettől megtudva a történeteket, elvette tőle a hat gyereket és titokban fölneveltette. Nejének pedig azzal a feltétellel bocsátotta meg borzasztó bűnét, hogy amikor az aszszony III. Endre magyar király udvarába, bála volt hivatalos, egy selyem kötöt kellett maga elé kötnie, a mely kötőre a hét gyermek élet híven le volt pingálva s így kellett neki, büntetésből a király színe elé járulni. A monda szerint, e hét fiutól származtak a Csapi, Bocskay, Szörte, Soós, Raskay, Eszenyi és Kövesdy családok.

Nagymamától számtalanszor hallottam elbeszélni a Miczbánné kötőjének legendáját. Nagyra volt vele az öreg, hogy a híres nemzetségből származik. Családi neve különben bizonyította is, hogy úgy van.

Mikor nyári vakáció alatt otthon voltam falun, minden áldott este, vacsora után összegyűltünk a nagymamák háza előtt s ott leültünk az udvaron, a hosszú tölgyfa-gerendára.

Egyszer megint szóba került Miczbánné kötője. Nagymama ismét elbeszélte töviről-hegyire, mintha először hallottuk volna életünkben. Az unokaöcsém azonban, Józsi, a ki velem együtt végeztem a jogot Budapesten, unotán szólt rá a nagymamára:

— Jól tudjuk az egész históriát, nagymama. Persze, mi mosolyogtunk a Jóska ötletén de másnapra elfelejtettük az egészet.

Mikor azonban a vakációnak vége volt és átmentünk elbucszni a nagymamától, az öreg titkolózva félre hitt engemet, ki mindig a bizalmasa voltam.

— Te Marczel! tehetnél nekem egy szivességet.

— Szívesen nagymama. Csak parancsoljon.

— Hiszen neked olyan nagyuri barátaid vannak Budapesten. Szerezd meg nekem azt a kötöt.

— Milyen kötöt?

— Hát a Miczbánné kötőjét.

Elnevettem magam.

— Jó, jó, majd megszerzem.

S ezzel elbucuztam az öregtől. Jósának csak a vonaton mondtam el a nagymama kívánságát. Ismét neveltünk és ismét elfedtük az egészet.

Csak hogy a nagymama nem feledkezett ám meg a Miczbánné kötőjéről! Es mikor karácsonyra megint haza mentünk, egész komolyan számon kérte tőlem ígéretem beváltását.

— Jól van, nagymama. Meglesz.

— Igazán?

— Igazán. Husvétra elhozom a kötöt.

Budapesten aztán csakugyan kiesztünk egy jámbor gonoszságot. Volt egy művésznővendék barátunk, a ki gyönyörűen festett. Ezt nyertük meg tervünk kivitelére.

Egy nagydarab ócska, fehér selymet kerítettünk s erre a művész vízfestéssel, gyönyörű hét gyermekfejet pingált, s olombetűkkel, mindenik alá oda írta az illető család nevét, amelyeknek a Miczbán fiuk állítólag ősapjai voltak. Mikor aztán mindezzel készen voltunk, művészileg megtudtuk adni a kötőnek az antik színezetet. Itt-ott megpörköltük egy kicsit a tüzes kályhánál, hogy megsárguljon, s egy-két lyukat is ejtettünk rajta.

Remekül festett, mondhatom. Azt az örö-

met kellett látni, a mibe nagymama volt a mikor átadtam neki a Miczbánné kötőjét!

Oleg kezeivel reszketve csomagolta ki, aztán kiterítette maga elé az asztalra és nézte, nézte, addig nézte, míg a köny kicsordult a szeméből s áhitattal emelte ajkaihoz a selyem rongyot.

Jóska kacagott, én pedig olyan lelkiismeretfurdalásfélélet kezdtem érezni . . .

— Egészen bolonddá teszitek azt a szegény öreg asszonyt, — szólt Gábor nagybátyám.

— Már az igaz, hogy több esetek lehetne, — ezt meg az apám mondta.

Eddig csak ment volna a dolog. Mert, hogy nagymama egy nap huszszor is elvett és megnézte a híres kötöt, abban semmi sem volt. De a mikor kijelentette, hogy rámba téteti és felakasztja a szoba falára, akkor már a család is beleszólt.

— Nem engedjük, hogy az egész világ kikacagja. Ez volt a familia véleménye.

Denique a históriának az lett a vége, hogy Gábor nagybátyám megmondta az öregnek:

— Ugyan anyám ne engedje, hogy csuf-ságra járjanak vele ezek a kölykök. Dobja ki azt a rongyot. Hiszen soha sem volt az a Miczbánné kötője. Marczel csináltatta valamit piktórral, hogy magát megtréfálja vele.

Micsoda?! Erre volt csak patália! Hogy ötlet Marczel megcsalja?! Olyan nincs! Eb, aki hiszi! Nagymama csipője tette a kezét, úgy veszekedett a fiával. Védelmezte a kincsét is, meg engem is egyaránt.

Végem is Gábor nagybátyám kénytelen volt ab-

bahagyni a kapacitálást.

lalkozik, hogy ha a népesség megnagyobbodásával az ujonclétszám, illetve a tetteges katonai létszám fel fog emelkedni, a többlet egészen a honvédség javára essék. Bármennyire szíven viseli a honvédség sorsát, ezt nem tudná megszavazni. A hadsereg minden részét arányosan kell növelni.

A vita evvel befejeződött. Az összes szavazatokkal Prónay báró egyetlen szavazata ellenében a javaslatot elfogadták a részletes tárgyalás alapjául. A részletelnél Prónay arra kérte a minisztert, mutassa ki a honvédség iránti szeretetét avval, hogy műszaki csapatokkal láttatja el a honvédeket.

Zichy Nándor gróf reflektált Prónay szavaira, s megjegyezte, hogy az egészen egyéni véleménye Prónaynak, hogy az 1867-iki kiegyezés főfeltétele a németység hegemoniája Ausztriában.

Evvel a felszólalással a részletes tárgyalás is befejeződött, s a katonai javaslatokat elfogadták, mire elnök az ülést berekesztette.

TAVIRATOK.

Kihallgatás a királynál.

Bécs, január 25. (Saját tud. távirata.) O felsége ma az általános kihallgatások során többek között Orczy Béla bárót, Szápáry Tibor grófot és Noruann Gusztáv gróf örökös főrendiházi tagot fogadta.

Osztrák miniszterek Budapesten.

Bécs, január 25. (Saját tud. távirata.) Körber dr., az osztrák miniszterelnök és az osztrák pénzügyminiszter szombaton este Budapestre jönnek és nétfőig itt tanácskoznak a magyar kormány tagjaival.

A diplomácia köréből.

Konstantinápoly, jan. 25. (Saj. tud. táv.) Gesov bolgár, diplomáciai ügyvivő ma este, valószínűleg magánügyben, Szófiába utazott.

A bányásztrájk.

Brüx, január 25. (Saját tud. táv.) Az éjszaka nyugodtan telt el. A mai reg-

gel az egész jelenet alatt a szomszéd szobában voltam és a nagymama védelmének hallatára megszólalt bennem a lelkiismeret. Elátkoztam az egész históriát. Haragudtam magamra is, meg Jóskára is, meg a művészre is, aki a kötőt festette.

Tízszor voltam azon a ponton, hogy megmondom az öregnek a valót, de nem volt hozzá elég erkölcsi bátorságom.

Néhány év telt el e után és noha a nagymama soha sem beszélt a Miczbánné kötőjéről, azért szentül meg voltam győződve, hogy titokban sokat gyönyörködik benne.

Egyszer aztán, férfi koromban, szégyelni kezdtem, hogy a kényes ügyet meg mindig nem mertem tisztázni.

Kint ültünk a nagy eperfa alatt, az udvaron. Csak ketten voltunk odahaza.

— Nagymama! mondanék én magának valamit, ha meg nem haragudna érte.

Az öreg kérdőleg nézett rám, feketerámás szemüvege alól.

— Emlékszik-e még a Miczbánné kötőjére?

— Ha emlékszem-e? Persze, hogy emlékszem, csak nem gondolod, hogy elhanyagolt nálam. Jól eltettem én azt, ott van a szekrényemben.

— Pedig Gábor bátyámnak igaza volt. Már régen meg akartam nagymamának mondani, de féltem, hogy megharagszik. Soha sem volt az a Miczbánné kötője. En csináltattam egy festő barátommal Budapesten, hogy nagymamát megtérfáljam vele.

Az öreg szótlanul nézett rám. Mig szinte-

geli leszálláskor 5646 munkás közül 1361 állott munkába. A *Germania*, *Jupiter* és *Vénus-mélyakna* nevű akaákban dolgoznak, a többi aknában szünetel a munka.

Kina új császára.

London, január 25. (Saját tud. táv.) A Reuter-ügynökségnek jelentik Sanghainál mai kelettel: A *North China Daily News* jelentése szesint *Kvang-Szu* császár tegnap este dekrétumot irt alá, amelyben *Put-Szing* herceget, *Tuano* herceg 9 éves fiát rendeli utódjául. *Put-Szing* hír szerint január hó 31-én foglalja el a trónt.

Amerika politikája.

New-York, január 25. (Saj. tud. táv.) *Bryan* Stanferdban (Connecticut) beszédet mondott, amelyben azt fejtegette, hogy ha Amerikában életbeléptetik az aranyváltót, akkor minden Európában előforduló változás befolyást gyakorol majd az országra. Ha már ma is olyan nagy nyugtalanságot okoz, hogy az angolok harcban állanak a burokkal, akik függetlenségükért küzdenek, micsoda következménye volna még annak, ha Angliának vele egyenrangú nemzettel kellene mérkőznie.

A transzváli háború.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, január 25.

Spionskoppot sikerült az angoloknak hatalmukba ejteni, — ezt jelenti egy londoni távirat. A másik a hatásról tudósít: a börzén azonnal nagy áremelkedések támadtak, főleg a bányák értékei emelkedtek rohamosan. A két dolog így együtt valószínűvé teszi azt a feltevést, hogy igazában a *Spionskopp* bevételeire vonatkozó hír börzemanőver, a milyennel a háború folyamán már ismételt találkozunk.

Egyebekben a mai táviratok is véres küzdelmekről és arról értesítenek, hogy *Warren*nek súlyos veszteségei vannak az erős burágyuütegektől. Döntő eredményről még mindig semmi hír.

A mai táviratok a következők:

len ajkai hang nélkül mozogtak és a fejével mintegy önkéntelenül bólingatott.

Soha annyi néma szemrehányást nem láttam még szemekkel kifejezni.

• Le is roskadtam a sulya alatt.

— Nagymama! kedves nagymama! Ne haragudjon rám, éretlen diák tréfa volt, ma már meg nem téném egy világért. Es ködnyel a szememben hajoltam le két kezéhez s alázatosan megcsókoltam mind a kettőt.

Az öreg megsimogatta a fejemet.

— No ne vedd úgy a szived, hiszen nem haragszom. Magam vagyok az oka, hogy olyan nagyon kívántam azt a kötőt. Még szép tőled, a miért annyit fáradtál érte, csak hogy örömet szerezz vele nekem. Mert azt szerzettél, igazi örömet ez alatt az öt esztendő alatt. Mindig jól esett, ha rá gondoltam. Meg is szerettem már most azt a kötőt, akár volt a Miczbánné, akár nem. S meg is hagytam a végrendeletemben, hogy ha meghalok, meliém temessék a koporsómba.

Nagy teher esett le a lelkemről.

— Nagymama! — és megint megcsókoltam a kezét — igazán nem haragszik?

— Nem én, fiam. Csak egyet ígérj meg nekem igaz lelkedre.

— ?

Egész közel hajolt a fülemhez:

— Nem szeretném, ha mások is megtudnák, hogy ez a kötő csakugyan nem az igazi, . . . be ne völd senki másnak ezt a hunczutságot.

Az angolok előrenyomulása.

London, január 25.

A Reuter-ügynökségnek jelentik *Spearman-Kamp*ból tegnap esti kelettel: Ma korán reggel erősebb puskatüz hallatszott mint ezelőtt bármikor. A burok visszavonultak a *Crest*-halomról, a melyet az angol gyalogság szállt meg. A burok egy kötöltés mögött kerestek menedéket. Ebben az állásban több óra hosszat maradtak. Délután teljes visszavonulásban lehetett őket látni. Egy hegynyíláson át futottak, mialatt az angolok shrapneleket és lidit-gránátokat szórta rájuk. Az angol csapatok egy kötöltés fedezete alatt foglaltak állást. Az angolok mai vesztesége csekély.

Valószínűtlen híresztelések.

London, január 25.

A *Times*-nek jelentik *Modder-River*ből 23-iki kelettel: Az összes katonai szökevények jelentései megegyeznek abban, hogy a burok pozícióját *Magersfontein* mellett tarthatatlanná tették a táborban uralkodó kedvezőtlen egészségi állapotok, a folyton terjedő tifusz és a főzeléknek, valamint általában minden élelmiszernek a hiánya a hus kivételével, a melyből főlőslegük is van. Az angol tábor egészségi állapotai kielégítőek, noha a csapatokat teljesen kimerítette a sok táborozás.

Portugallia és a háború.

London, január 25.

A *Daily Mail*-nak jelentik *Lourenco-Marqu*ezből 24-iki kelettel: Ma reggel minden utasnak, a ki Transzválba készült, a portugál kormány parancsára megtagadták az elutazásra való engedélyt.

London január 25.

A *Times*-nek jelentik *Spearman-Kamp*ból 23-iki kelettel: A lövöldözés ma egész nap folyt. Az angol csapatoknak nem sikerült előbbre nyomulniok. A burok, a kiknek több ágyujok volt, mint az angoloknak, mióta megerősítették az általuk megszállott hegyhátat, a mely a *Drakenberg*től csaknem szakadatlan vonalban több mértföldnyire húzódik kelet felé, csaknem beláthatatlan ideig tartó harcra vannak elkészülve.

Spionskopp az angolok hatalmában.

London, január 25.

*Spearmanfarm*ból mai kelettel következőket jelentik:

Warren tábornok csapatai kedden éjjel megszállták *Spionskoppot*. Az angol sereg meglepte a bur őrséget, úgy, hogy az futásnak eredt. Az így szerzett hadállást az angolok ma egész nap megtartották, habár folytonos rendkívül heves támadásnak voltak kitéve. Különösen az ellenséges gránátok tüztől szenvedtek igen sokat. Mai veszteségeik igen nagyok. *Wodcamp* tábornok veszedelmesen megsebesült.

Warren azt hiszi, hogy az eddigi támadásokkal tarthatatlanná tette az ellenség hadállását.

Hangulat a harcstéren.

London, január 25.

A *Times* az angol közhangulatot a következőkben fejezi ki:

A hadügyminiszteriumnak nem lett volna szabad *Buller* tábornok táviratát, a mely a *Spionskopp* elleni éjjeli támadásról szólt, közzétennie, mert evvel egészen szükségtelenül keltett nagy izgalmat.

London, január 25.

A *Times* levelezője, a ki *Warren* táborában harcra, a helyzetről a következő táviratot küldi:

A tüzelés egész nap szakadatlanul tartott. *Nem bírnak előre hatolni.* Mult éjjel árkokat hánytunk: a gyalogság ezenközben az ellenséget fegyvertűzzel kötötte le.

Néhány nagyobb ágyúval alulról tűz alatt tartjuk a burok magasabb pozícióit. *A buroknak több ágyujuk van.*

London, január 25.

A *Spionskop* elfoglalása nagy örömet keltett s óriási módon felverte az árfolyamokat; különösen a bányáértékek emelkedtek.

A Szalavszky-Rakovszky párbaj.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, január 25.

Két évvel ezelőtt *Szalavszky* Gyulát, Tencsén vármegye főispánját, hevesen támadta *Rakovszky* István orsz. képviselő. Szalavszky e támadás következtében kihivatta *Rakovszkyt*, de ez azzal az indokolással, hogy Szalavszkynak elintézetlen ügyei vannak, becsületbírásgot kért ez ellen.

A becsületbírásgban gróf *Andrássy* Tivadar elnökölt s mint tag részt vett benne *Ivánka* Oszkár is. Ennek a bíróságnak heteken keresztül tartó tanácskozásai mi eredménye sem vezettek s így a bíróság határozathozatal nélkül fejezte be működését.

Szalavszkynak értésére esett, hogy a becsületbírásgban *Ivánka* Oszkár éles hangon nyilatkozott felőle. De ekkor még nem provokáltatta. Nemsokára ezután, midőn a Szalavszky-féle ügy interpelláció alakjában a Ház elé került, egy zárt ülésen felszólalt *Ivánka* is. Bár nem sértette *Szalavszkyt*, de ez mégis kihivatta.

Ivánka a kihívást visszautasította, mivel ő a zárt ülésben semmi sértő kifejezést sem használt Szalavszky ellen. A visszautasított kihívás még jobban ingerelte Szalavszkyt s egy sértő tartalmú táviratot intézett *Ivánkához*, aki erre egyéni reputációja érdekében kénytelenítve volt *Simonyi* Dénes és *Kund* Jenő földbirtokosok által provokáltatni Szalavszkyt, aki erre segédeül *Gajári* Odön és *Pulszky* Ágost orsz. képviselőket nevezte meg.

A segédek fegyverbírásgot döntés útján az ügyet pisztolyal intéztették el. A honvédelovassági laktanyában 1898. márczius 11-én végbement párbajnál 30 lépés távolság, 5—5 lépés avansz, sima csövű, légy nélküli fegyverek, Szalavszky sebesült meg súlyosan. *Ivánka* golyója térdébe furódott s heteken keresztül feküdt a Vöröskereszt-egylet kórágyán.

A budapesti büntető törvényszék *Lenk* Gyula táblai bíró elnöklete alatt ma tárgyalta ezt a párbajügyet. A tárgyaláson a vádat dr. *Niamesy* János alügyész képviselte.

A tárgyaláson első sorban *Ivánka* Oszkárt hallgatták ki. Elmondja a kihallgatás folyamán, hogy ő a zárt ülésben semmi sértőt sem mondott Szalavszky felől, amiért ő a kihívás elől kitért, de Szalavszky kényszerítette egy sértő tartalmú távirattal a párbajra.

Szalavszky a kihallgatásakor azt mondta, hogy egyéni kötelessége volt a sértésekért elégtételt kérni. S miután úgy volt értesülve, hogy *Ivánka* volt az, aki ellene oly nagy animozitást fejt ki, ezt sértette meg.

Gajári Odön, *Pulszky* Ágost, *Simonyi* Dénes, *Kund* Jenő segédek, dr. *Farkas* László és dr. *Demjanovich* Emil kihallgatása után a törvényszék *Szalavszky* Gyulát 10 napi, *Ivánka* Oszkárt 14 napi államfogházra ítélte.

Az összes felek felebbeztek.

SZINHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Péntek: *Szep Helena*, operette. (Páros bérlet.)
Szombat: *Baba*, operette. (Páratlan bérlet.)
Vasárnap: Délután: *A gyimesi vadvirág*, népszínmű. Este: *Ingyen élők*, népszínmű. (Páros bérlet.)

* *Carmen* ma még rövidebb kiadásban került előadásra. A gyermekkert már ezelőtt is hiányzott, ma még a második felvonás kvintettje is elmaradt *Hegyessi* betegsége folytán. Most már igazán kívánatos volna, hogy egyéb baleset a társulatot ne érje, mert különben a *Toreador* dalán kívül nem fog az operából semmi sem maradni. Az előadás már ezen okoknál fogva is gyöngye volt, de úgy látszik, hogy a zenekarban is kedvetlenség uralkodott, mert a lendület mintha hiányzott volna. Régi jó volt *Odry* a daliás *Toreador*. Kinek belépő dalát a közönség zajosan megtapsolta és megismételtette. *Rédei* *Carmen*jében fokozatos haladást mutat és ma már játéka a tüzesvérű spanyol leányt állítja elének, ki szerelmes szempillantásaival a közönséget is magával ragadja. Játékával versenyzett éneke, amiért nyílt színen is aratott tapsokat. *Ruzsinszky* kiváló *Michaela* volt, éneke édes és szivreható volt ma is, mint mindig. *Déri* *Don Jozéja* ma mintha halványabb lett volna, mindamelllett a második felvonás nagy áriájával elragadta a közönséget. *Székely* *Mercédes* kis partiját előtérbe tudja állítani kellemes hangjával és mintaszerű énektudásával. *Gáthy*, *Czene* és a többiek kisebb szerepükben megállták helyüket. Közönség, a rossz időjárás dacára szép számban volt, mit annak kell tulajdonitanunk, hogy az opera még mindig a leglelkesebb közönséget birja. *Carolus*.

* *Rontai* nem jön *Aradra*. Ezt a hírt közli velünk a színházi iroda — és így mi alapja sincs azoknak a kombinációknak, melyeket idejövetelehez fűztek. *Rontai* *Boriska* *Kassán* erősen el van foglalva és egy héten majdnem ötször játszik. Az ottani drámai személyzetnek majdnem fele beteg; az influenza, a hülés gyöttri őket — és ez maga elég ok arra, hogy *Rontait* el ne eresszék. A színház igazgatója hosszas idő óta már távol van és a szerződéseken kívül azon iparkodik, hogy a főváros elsőrangú művészei közül egynehányat vendégszereplésre hívjon. Ha törekvésük siker koronázza, a jövő hó rendkívül érdekes színházi estéket szerez majd a közönségnek.

* *Hegyessi Gyula* balesetéből nagyon lassan és nehezen épül fel. Az égési sebek bár már hegyednek, de még legalább is 14 napig fogják őt a színpadtól távol tartani.

* *Kubelik* második hangversenye. Az a páratlan érdeklődés, mely vasárnap délután a „Fehér Kereszt” nagytermébe vonzotta a közönséget, holnap, pénteken ismétlődni fog, mikor *Kubelik* másodszer áll csodás művészetével az aradi zenekedvelők elé. Legutóbb *Temesvárott* és *Becskereken* aratott óriási sikert melyeknek méltó párja lesz a mostani hangversenye. Ennek műsora a következő:

- I. *Paganini* D-dur hangverseny.
- II. *Bach* *Chaconne*.
- III. a) *Godard* *Berceuse*.
b) *Paganini* *Hexentanz*.
- IV. *Ernst* *Airs hongrois*.

A hangverseny délután 5 órakor kezdődik a „Fehér Kereszt” nagytermében. Az előjegyzett, de ki nem váltott jegyeket déli 12 óráig tartja fenn *Révész* *Nándor* könyvkereskedése. A hangversenyt rendező czég ez uton kéri a közönséget, hogy a tévedések és kellemetlenségek elkerülése végett a kellő időben jelenjen meg.

* *Pintérmé-Szép* *Olga* már majdnem két hét óta ágyban fekvő beteg és ő is aligha fog

a jövő hó közepéig felléphetni. A műsor összeállításánál ez nagy gondot okoz a rendezőségnek, azért be kell érniük azzal, hogy gyenge helyettesítéssel osztassanak ki az ő szerepköreik.

* *Abrányiné* *Aradon*. Arról értesülünk, hogy *Abrányiné* asszony nem tér vissza a budapesti operához. A művésznő már a jövő hét végén hosszabb körútra indul, mely kisebb-nagyobb megszakítással el fog tartani május közepéig. A vidék elsőrangú színházaiban sorra föllép, hogy a magyar közönségtől bucsut vegyen, mert a jövő őszi szezon kezdetén *külföldre megy*, a hol aztán évekig megmarad. *Abrányiné* asszony *Győrött*, *Miskolczon* és *Pécset* kezdi meg vendégszereplési sorát, azután egymásután lép föl *Szegeden*, *Temesvárott*, *Aradon*, *Kolozsvárott*, *Debreczenben*, *Kassán*, *Szabadkán*, *Pozsonyban* stb. A művésznő ezuttal egy pár kedves operette szerepben is föllép (*Angot*, *Serpelotte*) sőt énekelni fogja több helyen *Szulamith*-ot és a *Piros bugyeláris*-ban a bíróné szerepét. A bejelentett föllépések iránt minden városban rendkívül nagy az érdeklődés.

* *Primadonna* nélkül. A kolozsvári Nemzeti Színház ugyancsak zavarban van. Az *Aradról* odaszállított *Székely* *Irén*, a társulat szép hangénekesnője olyan komolyan megbetegedett, hogy színpadra való lépéséről hosszú ideig szó sem lehet. A színház tehát most ott áll, hogy se énekesnője se szubrettje nincs. *Bölony* intendáns most lazasan kutat énekesnő után. *Székely* *Irén* helyettesítésére *Dr. Patajné* *Etelka*, *B. Vlád* *Gizella* és *Kapossi* *Józsa* vannak kombinációba véve.

Nézd meg a lányát — vedd el az anyját.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, január 25.

A példabeszéd eddig úgy tartotta, hogy nézd meg az anyját, vedd el a lányát, — de már a példabeszéd sem szent. A fővárosban esett meg az az itt elmondandó furcsa kis regény, a mely úgy fordította meg a mondást, hogy nézd meg a lányát, — vedd el az anyját.

A Józsefvárosban lakott özvegy *Kudesch* *Anna* magánzó Margit nevű leányával, a ki alig-alig, hogy kinőtt még a rövid szoknyából, tavaszra lesz még csak tizenhét esztendő. Szerény anyagi viszonyok között éltek az özvegyasszony kis megtakarított tőkéjének kamataiból és nyugdíjából.

Tavaly egy táncmulatságon a kis *Margit* megismerkedett egy *G. Géza* nevű magánhivatalnokkal. A fiatal embernek nagyon megtetszett a szép kis leány, egész este körülötte forgolódott, a multság végével haza kísérte és engedélyt kért, hogy látogatást tehessen a háznál. Az asszony is, lány is kész örömmel adták meg az engedélyt.

G. Géza nem soká váratott magára. Másnap már látogatába ment s azután eleinte is sűrű egymásutánban jelent meg a háznál, míg lassan egészen oda szokott és mindennapos lett. A mi szabad ideje volt, azt ott töltötte *Kudescha* *Margit* mellett, a kibe tökéletesen beleszeretett. Rövidesen meg is kérte a leányt s az özvegyasszony örömmel igérte oda neki a leány kezét.

A menyasszony-lány komolyan készült a férjhez menésre. A háztartás titkait tanulgatta délelőttönként, délután meg varrni tanult egy varróiskolában. A vőlegény szokásához hiven most is náluk töltötte az idejét s hogy a leány nem volt otthon, az anyjával foglalkozott. A leányt már jól megnézte volt, arról rég tudta, hogy szép asszony lesz belőle, — most vette csak észre, hogy az anyja most is szép fiatal özvegy. Harminczhat éves alig volt még *Ku-*

descha Anna s szépsége teljében valóban veszedelmes versenytársa lett a leányának.

Négy nap előtt a kis Margit, mikor a varrósiskolából hazajött, a lakást zárva találta. A házmester avval adta neki át a kulcsot, hogy anyja Debreczenbe utazott, mert ott lakó nénjétől táviratot kapott, a melylyel sürgősen hivatta.

A szobában levelet talált a leány. Csak egy pár szó volt az egész:

Edes Margit!

Nénéd távirati hívására Debreczenbe kellett utaznom. Pá! Ölel

Anyuczid.

Egészen nyugodtan tudomásul vette a dolgot, mert természetesnek találta. Azon sem ütközött meg, hogy a vőlegénye az este elmaradt. Bizonyosan megtudta — gondolta magában — hogy egyedül vagyok itthon és nem akart kompromittálni.

Elmult két nap, elmult három és sem az anyja, sem a vőlegénye nem jött, sem levelet nem irtak. Félni kezdett, nem értette a dolgot, mi történhetett s tegnap este izgatottan ment a táviró hivatalba, hogy Debreczenbe sürgönyözzön felvilágosításért. — Ma reggel megjött a válasz.

— Anyád nem érkezett máig ide, — ezt sürgönyözték Debreczenből.

Előbb halálra ijedt a leány, nem tudta elgondolni, milyen szerencsétlenség áldozata lett az anyja, hogy nem jutott el Debreczenbe, mikor odakészült. De azután világosság szállott agyába és sejteni kezdett. Sejtette, hogy anyjával nem történt baleset, csak ő vele, őt csalta meg, őt lopta meg a saját édes anyja.

Elsietett a vőlegénye hivatalába, — ott azt az értesítést kapta, hogy a fiatal ember, családai ügyben néhány napi szabadságra ment. Innen a vőlegény lakására ment; felnyitotta szekrényeit és látta, hogy minden üres, — megszökött. Egy levelet is talált, a melyben az anyja azt kérdi a fiatal embertől, hogy meggondolta-e a dolgot és hajlandó-e vele menni?

Most a leány nagybátyjához sietett, a ki előkelő fővárosi tisztviselő, s vele kutatott tovább a visszamaradt nyomokon. És meggyőződtek, hogy a dolog csakugyan megtörtént: az anya megszöktette a saját leánya vőlegényét.

A kórista szerencséje.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, január 25.

Szegény embernek szegény a szerencséje, — így tartja a szóbeszéd. Pedig hát úgy látszik ez se igaz, a hogy lassacskán kiderül, hogy semmi sem igaz manapság már.

Avagy kell-e szegényebb ember a kóristánál, a ki a napi egy pengőért — jó, ha kap annyit — ha kell király, ha kell herceg, ha úgy kívánja a szerep, milliomos is, e mellett népség, katonaság és minden egyéb. De csak este ilyen változatos a sora, nappal egyforma nélkülözés a mulatsága egy nap, mint a másik, végeszakadatlan. Ha ráadásul még családja is van, felesége, gyereke — és ő nekik rendszerint kijut az áldásból bőven — akkor bizony szegényebb szegény alig akad a kóristánál.

Mégis ma egy ilyen szegény embernek gazdag szerencséje támadt. Pénzhez jutott, még pedig nagy pénzhez, olyan sokhoz, hogy szinte elképzelni is bajos: *százezer lírához*.

Landosz Albertnek hívják azt a szerencsés kóristát, aki Kolozsvárott fujja a korust. Volt neki egy olasz vörös kereszt sorsjegye, az volt az egész vagyona. De megszorult, hát becsapta zálogba. Lejáratkor kiváltani persze nem tudta. Hanem azért különös ember ez a Landosz

nevű kórista; nem hagyta odaveszni az egyetlen kincsét, a hogy a színésznép rendszerint még ezüst koszoruit is veszni hagyja, hanem átment ma meghosszabbítani a zálogot, fizetni a kamatot.

A zálogházban azután valami különös dolog történt. A szegény kóristának, mikor elővették a sorsjegyet, igen nagy tisztességet adott egyszeribe a zálogos és örvendezve tudatta vele, hogy nem hosszabbítja meg a zálogot, kiadja ő azt Landosznak, ha kell hát ingyenbe is, pénz nélkül, majd megfizet érte.

A kórista bámult a nagy jóakaraton, amilyenhez sehogy sem volt szokva. Még jobban elhült azonban, mikor a zálogos megmondotta neki a nagy bizalom okát: azt a vörös kereszt sorsjegyet kihúzták és százezer líra főnyeremény jutott rá, ami nyolczvanezer korona körül való érték.

Nagy volt az öröme a szegény kóristának, aki így egyszerre szakadt belé a nagy gazdagságba. Sietett is a sorsjegyet előbb ki, azután meg beváltani. A színházhoz már akkora büszkeséggel ment az új tőkepenzes, mintha mindig milliomos lett volna, s előkelő grandezzaival tanította kollegáit:

— Hát így kell azt csinálni. Csináljátok ti is utánam. Nem kell hozzá csak egy kis szerencse...

— Meg persze legalább egy sorsjegy — szólt közbe valamelyik.

— Hát persze, persze, van olyan szegény ember is, akinek sorsjegye sincs. Annak az után csakugyan szegény a szerencséje.

MULATSÁGOK.

Farsangi naptár:

Január 27. Mükedvelő-előadás, utána társas vacsora és tánc a várbeli tiszti kaszinóban 8 órakor. — A világi Mária-roszafűzér és segélyegylet mükedvelői előadás-sal s hangversenyvel egybekötött táncszestélye (Kaszinó). — Alarczsbál (Waggonyári kantt).

Január 28. A soborsini önkényes tüzoltó-egyesület táncszestélye (Arany Szarvas.)

Február 1. Tanítók táncmulatsága (Polgári flútskola diszterem.) — A kisjenő-erdőhegyi kaszinó táncszestélye.

Február 2. A posta- és táviró altszettek táncmulatsága (Központi szálló.)

Február 3. A helyőrségi tisztikar táncszestélye 1/2 10 órakor (Fehér Kereszt.) — Az aradi hivatalszolgák betegsegélyző- és temetkezési egyletének táncszestélye (Vadember.) — A lippai állami, polgári és felső kereskedelmi iskolák hangversenyvel egybekötött táncszestélye (József főherceg szálló.) — Az új-arad-zsigmondházi önkényes tüzoltó-egylet alarczsbálja (Martini sörcsarnok.) — Az aradi kereskedők körének házi estéje (Szabadságtér 17.)

Február 4. Az aradi mészáros és hentes ifjuság táncszestélye (Központi szálló.) — A kőműves-, kőfaragó- és kőterítő betegsegélyző- és temetkezési egyesület táncszestélye (Krispin-terem.)

Február 10. Az aradi székely asztaltársaság táncszestélye (Vadember.)

Február 17. Mükedvelő-előadás, utána társas vacsora és tánc a várbeli tiszti kaszinóban 8 órakor.

Február 27. Ronacher-estély a várbeli tiszti kaszinóban 1/2 9 órakor.

(=) Az aradi székely-asztaltársaság zászlóalapja javára február 10-én (szombaton) a „Vadember“ féle vendéglő helyiségében családias jellegű, zártkörű táncszestélyt rendez. Belépti-díj: személy-jegy 1 korona. Jegyek a meghívó előmutatása mellett előre válthatók: *Jakabffy István és Társa* üzletében, ugyszintén *Sziklai Adolf* „Vadember“ féle vendéglő helyiségében. Este a pénztárnál. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak. Kezdeté este 8 órakor.

A rendező bizottság tagjai a következők: Ravasz Imre tiszteletbeli elnök. Nádas Gyula vig. bizottsági elnök. Kovács Pál aszt. társ. elnök. Szép János aszt. társ. alelnök. Bor Imre aszt. társ. alelnök. Jakabffy István, aszt. társ. pénztárnok. Ambrus Antal, aszt. társ. pénztári ellenőr. Kovács Ferencz, aszt. társ. pénztári ellenőr. Bizottsági tagok: Ambrus Elek, Both Sándor, Bayer Gyula, Csók Lőrincz, Csutak János, Demény Lajos, Domokos Ignác, Fogarasy Gyula, Gábor Imre, Jónás Henrik, Kirschner Lajos, Lázár Péter, Loj Károly, Lukács István, Maksay Mihály, Mezey János, Mihályi József, Miklós Lajos, Nyegre Vincze, Püsök János, Sánta Imre, Virágh Dénes, Zsidó Ferencz.

Bánffy Dezső napilapja.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, január 25.

Politikai, írói és ujságírói körökben érdekes dolog képezi most közbeszéd tárgyát a fővárosban. Tegnap este ugyanis egy lapkiadó részvénytársaság tartotta meg alakuló ülését, mely február elsejétől kezdve egy intransigens szabadelvű párti nagy lapot ad ki Budapesten.

A hír kétszeresen érdekes. Érdekes azért, mert az „Országos Hirlap“, „Nemzet“ és „Magyar Ujság“ megszűnése óta nem egy érdekes ujságíró járkál állás nélkül a fővárosban, akikre nézve elsőrendű életkérdés egy nagyszabású napilap megindítása.

De érdekes a hír különösen azért, mert az új napilap politikai vezére Magyarországon volt miniszterelnöke *Bánffy Dezső* báró lesz.

Az új részvénytársaság négyszázezer korona alaptőkével alakult meg. A részvények kilencz tizedrésze *Bánffy Dezső* báró tulajdonát képezi.

A lap esténként fog megjelenni a „Magyarországnál“ és a „Magyar Nemzetnél“ nagyobb terjedelemben. A neve *Szabad Szó* lesz. Főszerkesztőnek dr. *Fáy Ede*, az „Egyetértés“ jelenlegi politikai munkatársa van kiszemelve, felelős szerkesztőnek *Kende Zsigmond*, a „Magyar Ujság“ volt szerkesztője, főmunkatársnak pedig *Köbor Tamás*, kinek a „Hét“-ben írott politikai cikkei széles körben feltűnést keltettek.

A részvénytársaság a lapkiadásra vonatkozólag a *Wodianer* és fiai céggel kötött szerződést, biztosítván a lap megjelenését egy esztendői időtartamra.

Az új napilap megindításának hírét fővárosszerte szívesen fogadják, mert nyereség egyrésztől egy ily hatalmas lap a magyar hirlapirodalomra nézve, de nyereség politikai szempontból is, mert a hajthatatlan szabadelvűségnek lesz szócsové.

Egy hegedűművészről.

— Régi történetek. —

Arad, január 25.

Jan Kubelik — ez az erősen szláv hangzású név, a legemlegettebb most a magyar városok hangverseny-évadaiban. A mióta *Kubelik* nagy művészetével felbukkant Budapesten, a mióta Budapest kiadta a jelszót, hogy *Kubelikot* ünnepelni divatos és illő dolog, azóta bármely magyar városba jöjjön is ez az érdekes arcú, hosszú, fekete hajú kis cseh, mindenütt a lelkesedés izzó levegője, a tömjénezés bódító illatárja veszi körül. Jelenleg mindezt derekasan meg is érdemli, hogy vajjon hatalmas lépésekkel fog-e tovább haladni útján, vagy pedig visszaesik és elnémul, az a jövő titka. Rendkívüli zsenialitása — mely eddig leginkább a technika terén nyilvánult — azonban arra enged következtetni, hogy rövid időn belül, fiatal évei daczára, egy sorban fog állani a legnagyobb mesterekkel.

Most tehát, midőn *Kubelik* nagy diadalokat arat, most, midőn volt budapesti lap, mely nem rettent vissza — mult századbeli vallásos-naiv hangulattól eltelve — *Kubelik* játékát „hegedűmiraculum“-nak nevezni; nem lesz talán egészen érdektelen egy pár szót ejteni egy hegedűművészről, ki réges-régen — évtizedek előtt — még nagyobb diadalokat aratott, mint a szelid mosolyu kis Jan.

Ez a hegedűművész pedig nem volt más — mint a kinek még most is félelmesen hangzik a neve — *Paganini Niccoló* (1784—1840), minden idők legnagyobb hegedűművésze. Bárán nevezhetjük őt így, aki egyaránt uralta a technika birodalmát és a szép, lélekkel telt, mély tartalmu előadás országát. A hol az ő árnyékszerű, szikár alakja, hosszú, nagy, nehezen mozduló hajfürtöktől övezett sovány arcza megjelent, a hol majd mélabusan, titokzatosan néző, vagy parázként izzó szemét áthatóan a hallgatóságra szögezte, ott vége-hossza nem volt a diadalnak. A hallgatóságot mámor fogta el, a midőn felocsudott Paganini játékának bűvös hatása alól. Mert a kik hallották, azt mesélik, hogy Paganini játékánál teljesebbet, vagy ahhoz fogható még emberi fül nem hallott. Technikája, különösen az akkori idők publikumának, mesés volt. Üveg-hangjai oly finoman enyésztek, haltak el, mint a visszhangnak a visszhangja, pizzikatoja dobütésekre emlékeztetett, dupla fogásai olyan tömörök voltak, mint orgonahangok, ha technikáját a *g* huron ragyogtatta, hegedűje úgy hangzott, mint egy cello. Végtelenül édesen tudott előadni, a hegedű valósággal énekelt ujjai alatt, majd pedig nyirettyűjével olyan démoni erővel kapott a hurokba, hogy a hallgatóság összeborzongott.

Nem csoda, hogy az akkori naiv publikum Paganini játékának igazán démoni erejét az ördöggel hozta kapcsolatba. Mondák keringtek, hogy Paganini lelkét eladta az ördögnek, a minden jóval kereskedő Luczifernek. Egy másik rege is fenmaradt. Állítólag Paganini megölte volna kedvesét, ezért aztán becsukták. A börtönben, hol tíz éven át synylődött, kiképezte magát a hegedűn. Hegedűjének minden hurját elnyúlta, csak a *G*-hur maradt meg, melyen aztán óriási tehnikához jutott, Paganini azonban, mint a hogy becsületes taliánhoz illik, sokszor be is csapta a publikumát. Olyan dolgokat, melyek a kottáról olvasva lehetetlenségeknek látszódtak, Paganini úgy adott vissza, hogy hegedűjének hurjait egy fél hanggal lejjebb vagy feljebb hangolta.

Paganini nagy művész volt még a gitáron (szonátaíhoz gitár kíséretet is komponált), és a hazard kártyajátékban. Ez utóbbiban már fiatal korában oly művészi tökélyre tett szert, hogy drága hegedűjét is elkártyázta. Szülővárosa vett aztán neki egy Guarneri-hegedűt, mely legkedvencebb hangszere maradt élte végéig. Ezt a hegedűt még most is őrzik üveg alatt Genuában.

HIREK.

— **A minoriták új temploma.** Városszerte élénk érdeklődést keltett ma a minoriták templomépítési terve, mely egy és mindenkorra levesz a napirendről egy régóta aktuális kérdést: az aradi templom kérdését. A hirt ugyanis még azok körében is örömmel olvasták, akik röviddel ezelőtt még nagy reményeket tápláltak a felállítandó új plébánia iránt. Az új minorita templom építését úgy tervezik, hogy a régi templomot csak akkor bontják le, mikor az új már beszentelve készen lesz. És ez nem is fog nehézségekbe ütközni, mert az új templom a telek főtéri frontjának közepére esik, a jelenlegi templom bejáratától mintegy 30 méternyire. Az építkezéshez szükséges hatalmas összeget, hir szerint, egy szerzetes-rend adja olcsó kamat mellett az aradi minoritáknak.

— **Magyar-barát főherceg.** *Lajos Viktor* főherceg, mint egy távirat jelenti, *Diendorfer* Miksát, a 26-os számú csász. és kir. gyalogezred főhadnagyát, maga mellé *magyar nyelvtanárnak* fogadta fel. A főherceg kijelentette,

hogy teljesen el akarja sajátítani a magyar nyelvet. Egyelőre hetenkint háromszor vesz leczkét.

— **Jókai, mint énekes.** A régi magyar muzsikának nincs olyan ismerője, s olyan siratója, mint *Jókai Mór*. Mert kivesz a sok zenei gyöngy lassacskán mind az emlékezetből, a melynek nem segít a megőrzésben sem a kotta, sem a cigány vonója. — *Makai Emilnek* *A Tudós professzor Hatvani* című vigjátékához szüksége volt régi diáknótákra. Leutazott Debreczenbe, de ott szövegeket is alig alig szerzett, a dallamokra meg senki sem emlékezett. Ekkor eszébe jutott Makainak, hogy Jókai nagy ismerője a debreczeni diákeletnek, maga is több novellát irt Hatvaniról, hozzáfordult a nótákért. És Jókai szívesen adta a nótát, a vigját is, meg a szomoruját is, a hogy még ő maga is énekelt Pápán, diák korában. *Kun László*, a Vigszínház karmestere kottázta Jókai éneke után — mint tudósítónk jelenti — ma délelőtt a nótákat.

— *Mulik mint az árnyék ez az élet . . .* ez volt a szomoruja. Minden akkord tisztán hangzott és Jókai énekében.

— *Zöld erdőben, zöld mezőben gerlicze zenegedez . . .* — következett azután,

— *Csicseri borsó, vad lenese . . .* — jött a vigja, azután meg a duhajja:

— *Nosza kulacsokat, töltsd tele finakokat, a fekete bajokat öntsük le . . .*

És így kottázta *Kun László* egyiket a másik után, egész elvesző kulturhistóriát mentvén így meg a multból a jövőnek. Mikor kész voltak, zongorához ültette Jókai a karmestert, lejátszatta vele kottáit, s úgy igazított rajta még itt-ott, a hol hibája volt a nótának.

— **Az aradi jogászigazgatóság bővítése.** *Darányi Ignác* földmivelésügyi miniszter értesítette Temes vármegye alispánját, hogy a temesrékási kincstári tisztartóságot megszüntetvén, a kezelése alatt álló összes kincstári javakat az aradi kir. jóságigazgatóság igazgatása alá helyezte át.

— **Az angol bankkamatot leszállították.** Az angol bank már leszállott arról a horribilis magasságról, a melyre kamatját a mult év végén emelte volt. Mint nekünk táviratozzák, a mai igazgatósági ülésen elhatározták, hogy négy százalékra szállítják le a bankkamatot. Alapul erre a bank megerősödött érczkészlete, a tetemes aranybeáramlás mellett főképen a nyílt piac mélyen leszállott kamatja szolgált, a melynek figyelembe vétele elől tovább a bank el nem zárkozhatott. A leszállítás hatása európai jelentőségű. Első sorban *Berlinből* táviratozzák, hogy a birodalmi bank, a mely csak február elejére készült a kamatot 5%-ra csökkenteni, a londoni határozat után nem vár soká, hanem szintén leszállítja a hivatalos kamatot.

— **Kitüntetések a szomszédban.** A király a közegészségügy terén szerzett érdemeik elismerésül, dr. *Fabry Sándor* Békés vármegye alispánjának a királyi tanácsosi címet díjmentesen és dr. *Berkes Sándor* Békés vármegyei közkórházi igazgatónak a Ferencz Józsefrend lovagkeresztjét adományozta.

— **Az aradi vágóhid vendégei.** Néhány nap előtt időzött Aradon a fővárosi vágóhidi igazgatóság küldöttsége, hogy az itteni vágóhid sertéspörköljét tanulmányozás alá vegye. Ma ebben az ügyben új vendég érkezett ide, *Girárdi* hódmezővásárhelyi városi mérnök, ki előbb Budapestre utazott, hogy minta-sertéspörköltöt lásson, de a fővárosból Aradra küldték.

— **Egy udvarhölgy a buroknál.** Érdekes hírt hoz a táviró, mely újabb jelensége annak az általános rokonszenvnek, melylyel a szabadságukért küzdő burok ügyét kísérik. A *Merrische Zeitung* ma megjelent számában írja,

hogy *Goldeck* Emma, ki *Mária Annunziata* főhercegnőnek udvarhölgye volt, Hamburgból német gőzösön Dél-Afrikába indult. Utazásának célja, hogy a burok táborában működő *Vörös Kereszt intézmény*nél felügyelői állást foglal el. A volt udvarhölgygyel együtt ment a kalandos ultra fivére, *Goldeck* Antal, ki kilencz évig mint aktiv tiszt szolgált hadseregünkben.

— **A német császár anyósa meghalt.** A német császárné anyjáról napok óta aggasztó híreket hoztak az orvosi bulletinek nyomán vett értesülések. Ma azután, mint nekünk táviratozzák, a katasztrófa bekövetkezett: *Hohenlohe Langenburg* hercegnő, Frigyes, szlezvig-holsteini herceg özvegye meghalt. A hercegnő 65 éves volt.

— **Nász az olasz-spanyol királyi családokban.** Mint egy madridi távirat jelenti, a turini gróf, az olasz király unokaöccse legközelebb eljegyzti a spanyol királyné legidősebb leányát.

— **A szentesi pocsoiyából.** Szentesről *Sima* pártja most a Kossuth-gyalázó *Lepsényi* lapjának a cikkével korteskedik *Molnár Jenő* mellett és *Dienes* ellen. A *Sima* lapja pedig egyre közli a hivatalos alaku hamis bizonyítványokat arról, hogy *Dienes* zsidó, az ő jelöltjük, *Molnár Jenő* dr. pedig róm. katolikus.

A *Sima* párt február 2-án délelőtt 11 órakor népgyűlést tart.

Hentaller Lajos képviselő, aki részt vett a szentesi küzdelemben, a Csongrád megyei Hirlapban leírja tapasztalatait. A többi közt a következőket írja:

Csodálatos, de *Simának* a nép alsó osztálya előtt ma is van nimbusza. Az a hit van a városban megérlelődve, hogy *Sima* Ferenczet semmiféle törvénytörésnek, bírónak, vagy királyi fiskusnak nem szabad bántani, mert *Sima* Széll Kálmánnal szoros benső viszonyban, baráti összeköttetésben áll.

— „Majd megvédi Széll Kálmán *Sima* urat még Vadnay ellen is!” — Csak azt mond, amit hallottam.

A nép e tévhitének, a nép félrevezetésének az utóbbi napokban újabb támpontot adott a szent-mártoni járásbíró magatartása, mely a Szentesen terjesztett hírek szerint egyenesen a korona-ügyész utasítására adott haladékot *Sima* Ferencznek, kinek már a mult hetekben meg kellett volna kezdeni 21 napi fogságát. Ugyancsak tápot nyújtott a szegedi törvénytörés tehetetlensége, mely a Szentesen nyilvánosan korteskedő duhajkodó *Sima* Ferencztől e hónap 12-én elfogadott egy nagy hivatalos orvosi bizonyítványt. Betetőzte a szentesi rendőrség gyámoltalansága, mely a szentesi piacon naphosszant ácsorgó ugynevezett köpködők haragjától félvén, *Sima* és társai ellen nem mert férfiasan fellépni.

— **A munkásképző intézmény legközelebbi vasárnap délutánján** (f. hó 28-án) dr. *Barthos* Andor, a kereskedelemügyi miniszterium titkára fog előadást tartani a *munkásvédelemről*, erről a most aktuális és széles körökben érdeklő szociális kérdéstről. Az előadás iránt már előre nagy érdeklődés mutatkozik. Együttal a *munkásdalárda* fog énekelni és *Ponta Péter* monologot szaval.

— **A nyugdíjbizottságból.** Aradváros nyugdíjbizottsága *Salacz* Gyula polgármester elnöklése alatt ülést tartott, melyen három nyugdíjügy került tárgyalásra. *Györgyössy* Rudolf tanítónak, ki 1868. óta áll a város szolgálatában, nyugdíjaztatása iránti kérelmét, tekintettel orvosi bizonyítvánnyal igazolt betegségére, partolással terjeszti a bizottság a közgyűlés elé. Özv. *Horváth* Jánosné, az elhunyt gáji kerületi orvos özvegyének kérelme jött sorra, melyben nyugdíjat kér. A bizottság, miután *Horváth* dr. nem töltött teljes öt évet a város szolgálatában, kimondta, hogy az özvegynek nincs nyugdíjjogosultsága, de javasolta, hogy juttasson neki a város kegydíjat. *Buday* József vámszedő, ki azelőtt rendőr volt, nyugdíjaztatásért folyamodik. *Buday* 1867. óta szolgálja Aradvárosát s miután betegségén kívül a megfelelő életkora,

55 éven is túl van már, a nyugdíjaztatást a többség véleményezi.

— **A fiumei tüntetések.** A keddi tüntetésnél fogott Mance Giovannit, a ki a susáki horvát gimnázium 8-ik osztályának tanulója, mint lakosoknak táviratozzák, ma átadták az ügyésznek. A rendőrség kinyomozta, hogy a tüntetésben és a magyarok inzultálásában résztvevők: Carina Emil állatorvosnővendék, Scarpa Marino tengerész, Ricotti Umberto városi segéd-tanító, Kirn József és Mattasich Antal mantisztviselő, Derezeni Germano, Matkovich Giovanni fiumei és Rosich Mihály susáki lakosok. Ricotti városi segéd-tanító már kedden délután nagy csomó botot vásárolt össze és osztott ki az olaszok között. Ma közel 100 beadvány érkezett a rendőrséghez, a melyekben magyar lakosok revolverhordási engedélyt kérnek, mert a tőr jár, hogy újabb tüntetések várhatóak. A rendőrség dicséretesen működik, de létszáma elégtelen.

— **Kitüntetett rendőrök.** A hivatalos lap mai száma közli az alábbi kitüntetést:

Személyem körüli magyar miniszterem előterjesztése folytán, három egyénnek a hullámokból saját életük veszélyeztetésével eszközölt megmeneküléséért, Tóth Lajos rendőr-ellenőrnek a koronás ezüst- és Fodor I. János első osztályú rendőrnek az ezüst érdemkeresztet adományozom. Kelt Bécsben, 1900. évi január hónap 7-én. Ferencz József, s. k. Széll Kálmán, s. k.

A királyi kitüntetés története az, hogy mikor az őszszel a nagy árvíz volt, Tóth és barátai a lánchid alatt három tutajostót mentettek ki a hullámokból. A tutajok egy felborult tájról estek be a vízbe s a dunai kapitány-eg két rendőre nagy merszére és lélekjelenlé-ére vall, hogy a megszilajult áradatban sikerrel kísértették meg a hármas életmentést.

— **Honvédtisztek ekvivalenciája.** A honvédségi lovagló tanfolyamot az idén Szege-ten állítják fel, e hó 31-én. A tanfolyam pa-ancsnoka Fajta József huszárezredes. A m. kir. 8-ik honvédszolgálati rendből Riedl Ernő, Deák Frigyes és Ducsay Dezső főhadnagyok vannak bevezényelve az ekvivalenciába.

— **Kubelik ingyen muzsikál.** Ha akadna egy arra való német statisztikus, pozitív számokkal szolgálhatnánk arról, hogy Kubelik Jan egy-egy hangversenyének egyetlen perczére mennyi forint esik díjazásképen. A korona számításra nincs ott szükség, lévén az összeg' ugyis egészen szép. Egyszóval nem rözszerűes dolog az, ha Kubelik ingyen muzsikál. Most pedig, holnap-holnapután ez meg fog történni Aradon. Kubelik a Schreyer-féle zenekonzervatórium növendékei előtt ingyenesen bemutatja csodás művészetét, mivel újabb tanuságát adja jó szívének, elölőékenységének, melyről első hangversenye alkalomával munkatársunk interjúja megemlékezett. Ezen hangversenyen csakis a konzervatórium tanárai és növendékei vehetnek részt.

— **Panama Battonyán.** Ezen cím alatt megjelent mai közleményünkre vonatkozólag az érdekelt intézet igazgatóságától a következő helyreigazító sorokat vettük:

Az Aradi Közlöny mai, takarékpénztárunkra vonatkozó cikkére szükségesnek tartjuk, az igazságnak megfelelőleg kijelenteni, hogy a közlemény nagy része téves.

Annyi tény, hogy Ganel L. a bele helyezett bizalommal visszaélt, hogy az egyes emberek által behozott vagy küldött törlesztési pénzzel manipulálni kezdett, de már a kezdetén észrevétlenül, megszökött az igazságszolgáltatás elől. De az, hogy 3000 korona váltó hiányoznék, mint szintén, hogy a Wertheim-kasszáját alaposan megdézsmálta volna, a valóságnak meg nem felel.

A legkisebb összeg elvesztése is kár bármely intézetre nézve, de hogy a most okozott jelentéktelen kár az intézet létérde-keit mélyebben nem érinti: ennek kijelentését nemcsak a mindent elhívó közönség, hanem a tiszta igazság érdekében állónak is tartjuk. A battonyai takarékpénztár igazgatósága.

— **Bolond-e Várkonyi?** Hazafiság nemzetközi alapon! Ezt a bolond gombát Várkonyi István találja fel a földmives szocialistáknak. Az Oroszházán tartott szocialista kongresszuson Várkonyi István, a „független földmives szocialista-pártnak népbolondító szervezője“ tekintettel arra, hogy még van a törvénnyel leszámolni valója, nem vett részt, de a kongresszus után a Földmivelő című lapban ma nyílt üdvözlő levelet intéz a kongresszushoz. Ez újabb szereplésének a kezdete s ebben az ő jövődni népbolondításának iránya már fellelhető. Tudvalevőleg Várkonyi a budapesti nemzetközi szocialistáktól függetlenül s azokkal való ellenségeskedésben szervezte a független szocialista-pártot. De amíg ő ült, a nemzetköziesek úgy látszik, nem voltak tétlenek, a nemzetköziség jelszava az ő hívei közt is elterjedt. Erre mutat az, hogy most Várkonyi így ír hozzászólását.

„Igaz testvériség, igaz egyenlőség és valódi szabadság és igaz hazafiság csak nemzetközi alapon lehetséges.

Bolond-e Várkonyi vagy bolondít? Az, hogy újabb háromemeletes házat épít, arra vall, hogy nem bolond. Annyi esze azonban már lesz a szabolcsi és bodrogközi földmivelő népnek, hogy az építkezési költségeket nem ő fogja összeadni.

— **A német hajóhad szaporítása.** Berlinből jelentik táviratilag, hogy a német szövetségtanács mai ülésén megszavazta a tizenhat évre terjedő hajóraj szaporítási törvényjavaslatot.

— **Lujza hercegnő regénye.** Fülöp közburgi herceg a napokban Drezdában volt, hogy megköszönje a szász királynak azt a szívességet, a melyet mutatott Lujza hercegnőnek a lindenhofi gyógyintézetbe való átszállításakor. A hercegnő teljesen jól érzi magát, naponkint sokat sétál udvarhölgyével, Gerauer Annával és igen gyakran fest. Ez a legkedvesebb szórakozása. A hercegnő valószínűleg soká marad Lindenhofban, mert Hierson egészségügyi tanácsos, az intézet vezetője konstataálta, hogy a hercegnőt pörében nem lehet kihallgatni, alig emlékezik vissza valamire. A napokban kellene ugyan is a hercegnőnek megjelennie annak a pörnek a tárgyalásán, a melyet ellene egy ékzerész indított. Különbön lehetséges, hogy a tárgyalás elmarad, mert eddigelé két milliót kifizettek a hercegnő adósságaiból.

— **Amnesztia Spanyolországban.** A spanyol minisztertanács határozata értelmében Silvela miniszterelnök ma dekretumot fog a régenskirályné elé terjeszteni, a mely a barcelonai anarkisták büntetését számkivetésre változtatja és minden sajtóvétségért amesztíát ad.

— **Harminczezer influenzás.** Magyarországon még nem tartottak népszámlálást az influenzások között, Olaszországban már igen. Rómából telegrafálják ugyanis, hogy ott ezidő szerint több, mint 30.000 ember fekszik influenzában. A betegség enyhe lefolyású.

— **Ipari cikkek a piacon.** A belügyminiszter rendeletéből, tudvalevőleg, a napi és heti piacokon az ipari cikkek árusítása tilos. E rendelet az iparosok közt nem talált helyeslő fogadtatásra. Ennek jele különben az a kérvény is, melyet Csabai Mihály és társai aradi lakosok adtak be a városhoz a rendelet ellen.

— **Sztrájkoló nyomdászok.** A kőszénbányászokról sokat beszélnek most mindenfelé. Ugy látszik, ezt a dicsőséget megirigyelték tőlük a székesfehérvári nyomdászok. Mint nekünk táviratozzák, a székesfehérvári nyomdákban abba hagyták a munkát. A sztrájkoló munkások erősen fanatizálva vannak, amit bizonyít az a körülmény, hogy Tamásy Sándor családos szedőt mikor ma munkába ment, megtámadták és késeikkel összeszurkálták.

— **Mennyi koronapénz van a forgalomban?** A koronaértékszámításról járó sok bajra és nehézségre való tekintettel igen érdekes tudni, hogy tulajdonképpen mennyi korona értékű pénz van most forgalomban. Az állami számvévszék kimutatása szerint a törvényes alapon kivetett 60 millió egykoronából eddig forgalomba bocsátottak 59.936 millió darab ezüstkoronát, készletben maradt tehát 64.000 korona. A szintén már korábban kivetett 18 millió korona értékű 20 és 10 filléresből a forgalomban átadtak 17.990.800 korona értékét, készletben maradt tehát még 9200 korona értékű, amely csupa 10 filléresből áll. Két- és egyfilléres bronzérmékből 5.407.505 korona 78 fillér értékét vertek ki, ebből forgalomba bocsátottak 3.174.745 korona 59 fillér értékűt, a többi 2.232.760 korona 19 fillér értékűben van. Eszerint tehát amennyi ezüstkoronása és nikkelpénze az államnak van, ugyiszólván mindent forgalomba adtak. Csak a bronzpénzekből van hátra nagyobb készlet, azonban e pénzekből a forgalom nem érez szükségét.

— **Tűzhalál.** A nagyfoku vigyázatlanságnak ismét egy áldozata van. Egy 15 éves leány tűzhaláláról ad hirt konopi levelezőnk a következőkben: Glück Nándor konopi kereskedőnek a szomszéd községben lakó apósa egy két literes üvegben égetni való szeszt küldött, mit a postásnő a szobában, egy a kályha közvetlen közelében álló asztalra tett le. Az üveg a tulfűtött kályhától csakhamar annyira átmelegedett, hogy abban a szesz felrobbant, befecskendezve az asztalkörül ülőket, egy bölcsőben fekvő csecsemőt és a kályhát. A szesz a tűzes kályhától a robbanás pillanatában lángra lobbant, mitől meggyuladt Gálye Szófia 15 éves cselédleány és a Glück Nándor ruhája. Glückné kis gyermekét ölébe kapva, kirohant a szobából s így megmenekült a megégéstől, ugy szintén két nővédege is. Glück nem vesztve el lélekjelenlétét, eloltotta égő ruháját s könnyebb sérülésekkel menekült a veszedelemből. Nem így azonban a szerencsétlen Gálye Szófia, kinek feje és felső testrésze annyira összeégett, hogy a gyorsan alkalmazott orvosi segély dacára is rövid idő múlva borzasztó kínok között meghalt. Az eset megvizsgálása és annak megállapítása végett, kit terhel a felelősség a bekövetkezett szerencsétlenségért, a radnai fősolgabíró kiutazott a helyszínére.

— **Eljegyzés.** Illési György vinczelléreképezdét végzett szőlőkezelő eljegyezte. Nacsá Mariska kisasszonyt, Wenkheim Frigyes gróf szőlőkezelőjének, Nacsá Károlynak leányát Muszkárol.

— **Cseléd az utiladában.** Egy magdeburgi előkelő család cselédleánya hirtelen eltűnt minapában s hiába keresték, kutatták mindenütt, nem tudtak nyomára akadni. A cseléd kamarája, amelyben aludni szokott, rendszerint be volt csukva. Így volt most is. Mikor aztán huszonnégy óra elteltével sem került elő a leány, feltörték a kamara ajtaját s odabent is kutatni kezdtek. A lakatos, aki az ajtót feltörte, keresgélés közben megpillantott egy utiladát, mely lepedővel le volt takarva, amit azután lerántott róla. Különös dolgot látott ekkor. A leány ott szorongott a különben nem valami nagy utiladában, melyből csak nagy fáradsággal tudták kihuzni. Mikor megkérdezték tőle, hogy mi módon jutott oda, ezt a különös feleletet adta:

— Véletlenül beleestem.

— **Megbüntetett gyűjtők.** Steinberger Mór 13 éves ismeretlen illetőségű fiú és Sonn Lipót 47 éves aradi egyén könyöradamányokat gyűjtöttek Aradon és Ujaradon. A gyűjtésre engedélyök nem volt s ezért a rendőrség őket 5—5 napi elzárásra ítélte. Ha a büntetést kitöltik, Ujaradra kísérik őket, hol az ottani hatóság is számon kéri tőlük az engedélyt.

— **Házasság és a nevelési pótlék.** Az árvaszék és a szülő beleegyezés vel házasságra léphet minden kiskorú ifju. Sok szó esett jo-

gász körökben arról, hogy mi történik ily kis-korú ifju nevelési járulékaival, ha az megnősül. Erről semmit sem szól sem a törvény, sem pedig a nyugdíjrendtartás. Ebben a furcsa jog-esetben nemrégiben akként határozott a felsőbb fórum, hogy a házasságot kötött kiskorú fiu, a nősülése után is megtarthatja nevelési járulékait, mivel a törvény ily esetekre nézve más-képen nem intézkedik.

— **Halál az erdőben.** Bálint Illés bruszturni lakos tegnap többet magától kiment a közszégi erdőbe, hogy ott a nagy fákat a száraz galyaktól megtisztítsák. Hetvenkedésből a legnagyobb fát választotta ki, felmászott a tetejére, s ott kezdte a száraz galyakat vagdalni. Alig pár percnyi munka után társai rémes sikoltását hallották s látták lezuhanni a szerencsétlen embert a körülbelül 15 méternyi magasból. Mire a jelenvoltak hozzáfutottak, Bálint már összezuva-törve, halva feküdt a köves talajon. A vizsgálat megejtésére Lengyel Sándor dr. n.-halmágyi főszolgabíró kiutazott a helyszínére.

— **Egy haditudósító kalandjai.** Lady Sarah Wilsont, egy londoni újság levelezőjét, mint már irtuk, Mafekingnél elfogták a burok, de utóbb egy Viljoen nevű hirhede lótolvajért kicserélték. Ennek a vállalkozó szellemű nőnek érdekes kalandjairól egy londoni lap most a következőket írja:

Lady Sarah Mafekingben egy földalatti hajlékban él, amelyet azért építettek, hogy a burok bombái ne okozhassanak benne kárt. De még ezt az egészségtelen, sötét barlangot is nagy kényelemmel rendezte be. Amikor a várost a burok megszállták, Setlagoliba lovagolt, ahová még aznap este elért. Ott igen szívesen fogadták. Másnap éjjel ágyudörgésre és puskaropogásra ébredt. A burok megtámadtak egy pánczélos vonatot, amelyet Nesbilt, a ki most a burok foglya, vitézül védelmezett. Egy-két nappal később lady Sarah vakmerően a csatározás helyére lovagolt s lefénképezte a vonatot romjait. Setlagoliban azonban nem maradhatott, mert ismerőseit, kiknél megszállt, a burok bántalmazták. Ezért Mosutiba ment, ahol egy farmernek volt a vendége. Megvesztegetés útján rávette a bennszülötteket, hogy szerezzenek neki híreket. A burok között a legkülönösebb dolgokat beszéltek róla. Némelyek azt mondták, hogy egy angol tábornoknak a felesége, mások, hogy az angol királynő unokája, aki azért jött közéjük, hogy a burok hadállását kikémlelje. Minthogy nagyon egyhangu volt az élete, s csak kevés hír érkezett, egy hónappal később Vryburgba ment egy fiatal bural, aki azt mondotta róla, hogy a testvére. Nappal a fogadó egyik szobájában rejtőzködött s éjjel kiszökött, hogy bevásárlásokat tegyen. Amikor a burok megtudták, hogy híreket küld el az angoloknak, tarthatatlanná vált a helyzete és vissza akart térni Mafekingbe. Elért Symons bur tábornok táborába, ahol azonban nem engedték tovább sem Mafekingbe, sem Setlagoliba, hanem elfogták. Mint hadifogolyt Zeernstbe akarták küldeni, de utóbb Viljoen szabadonbocsátása fejében ismét elbocsátották.

— **Idegen nem mulaszthatja el** megtekinteni Porter Vilmos koronás áruházat, mely a korona rendszernél fogva kiváló előnyököt rejt magában a vevőközönségre nézve, a fővárosi mintára berendezett koronás áruházban minden elgondolható cikk kapható, alkalmi tárgyak és játékszerekre nézve pedig egyszerű módon van külön osztályában berendezve és így különösen ebben a tekintetben határozottan mint első rangú bevásárlási hely van Aradon elismerve. Idegeneknek különös figyelmébe ajánljuk ezen népszerű üzletet.

— **Összesített kimutatás az ujévi üdvözleteknek a Szt.-Háromság szobor alapja javára történt megváltozásból befolyt adományok számvonóileg megkapított főösszegeiről.** Befolyt: 1. A királyi törvényszéki elnök ivén 20 kor. 2. Arad csanádi takarékpénztár igazgatósága ivén 62 kor. 3. Ipartestület elnöksége ivén 101 kor. 30 fill. 4. Lloyd egyesület ivén 8 kor. 5. Casinó egyesület igazgatósága ivén 10 kor. 6. Ipar és népbank igazgatósága ivén 14 kor. 7. Aradmegyei takarékpénztár igazgatósága ivén 20 kor. 8. Aradi első takarékpénztár igazgatósága ivén 24 kor. 9. Kereskedelmi és iparkamara ivén 14 kor. 10. Allamvasutak üzletvezetősége ivén 18 kor. 11. Arad csanádi vasutak igazgatósága ivén 34 kor. 12. Pénzügyigazgatóság ivén 9 kor. 13. Allami jószágigazgatóság ivén 4 kor. 90 fill. 14. Polgár-

mester ivén 168 kor. 15. Főkapitány ivén 27 kor. 16. Főkapitány ivén 49 kor. 40 fill. 17. Főkapitány ivén 131 kor. 20 fill. 18. Főkapitány ivén 117 kor. 40 fill. 19. Főkapitány ivén 70 kor. 60 fill. 20. Császári és királyi állomásparancsnokság ivén 30 kor. 21. Főgymnasium igazgatósága ivén 14 kor. 22. Városi iskolák testülete ivén 46 kor. 23. Kereskedelmi akadémia igazgatósága ivén 10 kor. Főreáliskola igazgatósága ivén 7 kor. 25. Madarász Antal gáji alkapitány ivén 40 kor. 20 fillér. Összesen 1054 korona 52 fillér. Aradon, 1900, évi január hó 23-án. Salacz Gyula, kir. tanácsos, polgármester.

— **T. üzletfeleink szíves tudomására** hozzuk, hogy Révész Nándor könyv- és papírkereskedő urat (Szabadság-ter 20. szám. Telefon 265. sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadói hivatalát érdeklő megbízásokat.

Összetört postakocsi.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, január 25.

A Budapest nyugati pályaudvarból reggel 8 órakor ro bogott ki a 708. számú orsovai gyorsvonat. A kocsi tele volt utasokkal. Minden baj nélkül ért el a vonat Czepléd közeléig. Néhány kilométerre az állomástól ketté tört a posta-kocsi tengelye. Hangos recscsenés hallatszott és a másik pillanatban erős rázkódás keletkezett. A mozdonyvezető nem vette észre a balesetet és a gyorsvonat tovább ro bogott, maga után vonszolva a keréktelen kocsit. A posta-kocsi beleakadt a sínekbe és hosszú vonalon súlyosan megrongálta azokat.

A balesetet végre is a mozgó-postán alkalmazott postatiszt vette észre. Kinyitotta a kocsi ajtaját és figyelmeztette a szerencsétlenségre a mozdonyvezetőt, aki erre azonnal fékezett és hirtelen megállította a vonatot.

A vonat személyzete leugrált a gyorsvonatról és megvizsgálta a sérült kocsit. A postakocsinak a vastengelye tört ketté, mire a kocsi előre bukott. Ugy vonszolta azt maga után a gőzgép, miáltal az még súlyosabban rongálódott meg. A deszkarészek széjjel töredeztek, a kocsit borító vaspántok pedig összelapuláltak.

A megrongálódott kocsiból erre kiszédtek a postát. Akadt a vonaton egy üres személyszállító kocsi és abba helyezték el a postakocsi rakományát. Ennekutána az összetört kocsit lekasztották a vonatról, mire az be-ro boghatott Czepléd állomásra. Ugyancsak oda vitték be valamivel később a pályatesten hátrahagyott, összetört postakocsit is.

Egy órai késéssel indult el a gyorsvonat Czeplédről. A komoly balesetről már jóelőre értesítették a szegedi állomásfőnökséget Czeplédről. Mire a gyorsvonat megérkezett, akkorra már készen állt egy postakocsi az állomáson. Hozzácsatolták azt a vonathoz és abba helyezték el a postaszállományokat.

Déli 12 óra után ro bogott ki a szegedi pályaudvarból a gyorsvonat. Ekkor már teljesen helyre volt minden hiány állitva és a vonat minden főnnakadás nélkül folytathatta útját Orsova felé.

A balesetről az aradi üzletvezetőséget ma délután értesítették.

TANÜGY.

Az iskolaszék ülése.

Aradváros iskolaszéke ma délután 4 órakor ülést tartott, melyen több folyóügy és a polgári leányiskola rajztanárnői állásának betöltése került tárgyalásra. Az ülésnek melyen Salacz Gyula polgármester elnökölt, lefolyása a következő volt:

Millig József iskolafelügyelő bejelenti, hogy Hofbauer Olga tanítónő hat heti szabadságkér. Az iskolaszék a szabadságidőt engedélyezi.

Következik az iskolafelügyelő jelentés a közszégi iskolákban történt *mulasztások* továbbá az elmúlt évi *tandij befizetéséről*. Irva volt 17828 korona ebből befolyt 16745 rona s így a be nem hajtott összeg 1083 rona. A tandij jövedelem különben 1359 koronával kisebb, mint az azelőtti évben. Ennek okát mint a polgármester megjegyzi, a gazdasági viszonyok képezik. Az iskolaszék e megoldás után a jelentést tudomásul veszi.

A polgármester ezután előterjeszti a polgári leányiskola rajztanítónői állására hirdetett pályázat eredményét. Csupán egy pályázó jelentkezett, Bedenek Etelka, az apatini polgári leányiskola segéd tanítónője, kinek rajztanítónői eklevele még nincs. Az iskolaszék elhatározza, hogy a tanítónőt egy évi próba-időre meghívja az állásra, azzal, hogy ez alatt a próba-idején megvesse meg a nevezett oklevelet.

A napirend ezzel letárgyalatván, az ülés véget ért.

Salacz Gyula polgármester elnökölte a jelen voltak: Institoris Kálmán főjegyző, Millig József iskolafelügyelő, Varjassy József Boros Vida, Csák Cziryék dr., Tedes István dr., Simon Karol, Kristyó János, Posgay Lajos dr., Bing Vilmos, Barabás Béla dr., Marschall Lajos dr., Szathmáry János, Domonkos Lajos Schuszter Illés dr., Nikolits Péter, Edvi-László, Robitsek Agoston, Csik János, Fény Dezső, Ábrai Lajos, Walder Gyula, Aványi Ferencz, Péterffy Antal, és Bonts Aurél jegyző.

SPORT.

+ **Az aradi torna-egyesület** választmányi ülése január 26-án d. u. 7 $\frac{1}{2}$ órakor a tornacsarnokban tart, melyre a választmány t. cz. tagjai közül ennel meghivatnak. Kelt Aradon, 1900. évi január hó 26-án. A közgyűlés tárgyai készítették, a választmányi tagok minél nagyobb számban való megjelenését kéri. Az elnök:

KÜLÖNFELÉK.

□ **A Quartier Latin a kiállítás alatt.** Quartier Latin nagy ünnepeket tervez a kiállításra. A tökéletesen felépült új Sorbon avatja fel. Európa összes egyetemét meghívja erre a felavatásra. A párisi diákegyesület meg hívja a föld összes diákegyesületeit; diákkongresszust, bankettet és matinét rendez, melyre a legnagyobb franczia művészek köz-működését már előre megnyerte. A felavatás után koszútümös felvonulás lesz, amely befejeződik majd a párisi diákok életét az utolsó szabadokban.

□ **Napoleon katonája.** A napokban megérkezett Grenobleban egy kilencvennyolcz éves Pierre Fuzat nevű ember, a ki I. Napoleon katonája volt. Mire Napoleon Elba szigetéről Franciaországba jött, Fuzat seregéhez csatlakozott és együtt vonult a császárral Párisba. Ekkor alig volt tizenhárom éves. Fuzat később részt vett Görögország szabadságharcában és tagja volt több katonai expedíciónak.

□ **A legnagyobb tengeri hajó.** Eddig a világ legnagyobb hajója a Great Eastern volt, mely a felfedező expedíciók tőlük ezt a dicsőséget s építették egy hajóóriást, amely még ennél is nagyobb. Az Oceanic — ez a hajó neve — valószínűleg az Oceanic méter hosszú, 20 méter széles. A hajómonstert teljesen aczélból készült. Gépei 28.000 lóerőt fejtenek ki. Gyorsasága 22 csomó. Mint kétezer ember számára van benne hely, mint mint Liverpool és Newyork közt közlekedik.

□ **A leghatalmasabb villám-lámpa.** Amikor a világvilágítás terén is a rekordot akarta egy kiállításra hatvan centimeter hosszú villám-lámpát készítettek, mely ötezer gyertyafény erejével világít. A lámpának ez a lámpája három hatszáz forintba került, de három nappal később után a saját hevében megoldadtak a részei. A kiállítás után az óriási lámpa elromlott.

NAPIREND.

Január 26. Péntek. Róm. kath. naptár: Polikárp püspök. — Protestáns naptár: Polikárp püspök. — Görög-kelmi naptár (január 14.): Raiti vértanúkl. — A nap két 7 óra 19 perczkor, nyugszik 4 óra 35 perczkor. — A hold 2 óra 57 perczkor, nyugszik 11 óra 49 perczkor.

Időjárás. Légnyomás reggel 7 óraker 760.0 milliméter, délután 2 óraker 758.1 milliméter. Hőmérséklet reggel 7 óraker 0° + 3.0 délután 2 óraker 0° + 5.7. Szél iránja és ereje reggel 7 óraker DK. 4. délután 2 óraker DK. Felhőzet reggel 7 óraker borult, délután 2 óraker borult, esik. Csapadék az utóbbi 24 órában 0 milliméter.

Időjárás. A központi meteorológiai intézetnek Arad küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Borus, enyhe, eső.

Szabadságharcol emléktárgyak országos muzeuma (szilvási épület 1-ső emelet) nyitva van mindennap délelőtti 8 órától délután 6 óráig. — Belépti-díj: Hétköznap 40 fillér, szombatnap 20 fillér.

Kölcsey-könyvtár nyitva van hétfőn délután 4—5, pénteken délután 4—5 és szombaton délelőtti 11—12 óráig helyiség: Ereklémuzeum helyisége melletti ülésterem.

Január 26. Körállatorvosválasztás Ternován.

Január 28. A németországi takarékpénztárak és segélyegyletek szövetségének közgyűlése délután 1 óraker. — Az aradi tornaegetület közgyűlése délelőtti 11 óraker (Városház, kisterem.)

Január 29. Aradmegye évnegyedes közgyűlése délelőtti 9 óraker. — Az aradi pinczerek segélyező- és elhelyező-egyletének közgyűlése éjjel 12 óraker (Központi szállás.)

Január 30. Jegyzőválasztás Világoson.

Január 31. Az aradi kereskedelmi- és iparkamara teljes ülése délután 5 óraker.

Február 2. A soborsini takarékpénztár közgyűlése délelőtti 11 óraker. — Az aradi takarékpénztár és segélyegylet mint szövetség közgyűlése délelőtti 10 óraker. — Az aradi zenekedvelők-egyesületének rendkívüli közgyűlése. — A battonyai öngyógyító-egyesület mint szövetség közgyűlése délelőtti 9 óraker.

Február 4. Az aradi vonós-nyéves kamarazene hangversenye délután 5 óraker (Központi szállás.) — Az aradi takarékpénztár közgyűlése délelőtti 10 óraker. — A szentesi takarékpénztár közgyűlése délelőtti 10 óraker.

Február 8. Az almás-kamarasi takarékpénztár és öngyógyító-egyesület mint szövetség közgyűlése délelőtti 9 óraker. — Az arad-szent-mártoni első takarékpénztár közgyűlése délelőtti 10 óraker.

Február 11. Az aradi polgári öngyógyító-egylet mint szövetség közgyűlése délelőtti 1/2 9 óraker.

Vasuti közlekedés.

— Ervenyes 1899. évi október hó 1-től. —

ARADRÓL	ARADRA
Budapest felé indul:	Budapest felől érkeznek:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.05
Gyorsvonat reggel 8.18	Szm. sz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délelőtti 11.51
Szm. sz. tv. délután 3.56	Személyvonat d. u. 3.55
Gyorsvonat délután 4.21	Gyorsvonat este 7.11
Személyvonat este 9.35	Szm. sz. Szolnokról este 8.48
Erdély felé:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6.35	Soborsinról reggel 6.59
Gyorsvonat délután 12.11	Személyvonat d. e. 10.50
Soborsinig délután 2.04	Radnáról délután 2.58
Személyvonat d. u. 4.30	Gyorsvonat délután 4.06
Temesvár felé:	Temesvár felől:
Személyvonat reggel 6.20	Vegyesvonat d. e. 10.43
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvonat d. u. 3.44
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjjel 10.55
Szeged felé:	Szeged felől:
Személyvonat reggel 7.15	Személyvonat reggel 8.46
Vegyesvonat délután 4.16	Vegyesvonat este 7.49
Brád felé:	Brád felől:
Személyvonat reggel 6.25	Borosbeszről szv. reg. 8.03
Vegyesvonat d. u. 12.06	Vegyesvonat d. e. 11.—
Borosbeszről szv. du. 5.20	Személyvonat este 7.—

KÖZGAZDASÁG ES KÖZLEKEDÉS.

A kamara ülése.

— Meghívás. —

Az aradi kereskedelmi és iparkamara folyó évi január hó 31-én, azaz szardán délután 5 óraker a kamarai székház (Nagykörut 11. szám) nagytermében teljes ülést tart, melyre a t. tag urak ezennel tisztelettel meghívhatnak.

A napirend tárgyai:

1. Elnöki közlések.
2. Titkári jelentés.
3. A kiküldött bizottság jelentése a kamara számadásainak megvizsgálásáról és a kamarai vagyony átvételéről, ezzel kapcsolatban az 1900. évi kamarai költségvetés megállapítása és kamarai pénzáros választása.
4. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur leirata Zám község vásári helypénzdíjszabályzatára forduló véleményért.

5. Ugyanazon miniszter ur véleményét kéro leirata Sajtény község hetivásárjának állatfólhajtással való kibovítésére vonatkozólag.

6. Ugyanazon miniszter ur leirata, melylyel véleményezés végett leküldi Tót-Komlós község piaci helypénz-díjszabályzatát.

7. Ugyanazon miniszter ur leirata véleményért Békésvármegye kéményseprési szabályrendeletének akkénti módosítása tárgyában, hogy Mező-Berény és Körös-Tarcsa községek külön-külön képezzenek egyegy munkakerületet.

8. Ugyanazon miniszter ur véleményét kéro leirata Agya községnek állatfelhajtás nélküli hetivásár engedélyezését kéro folyamodványára.

9. Ugyanazon miniszter ur leirata Apátfalva községben a kirakóvásár megtartási helyének véleményezése iránt.

10. Ugyanazon miniszter urnak leirata Szabad-Szt.-Tornya község mazsa-használati díjszabályzatának véleményezése iránt.

11. Ugyanazon miniszter ur leirata, melyben véleményét kéro a szoba-tapetázásnak, mely iparág körébe tartozása iránt.

12. Ugyanazon miniszter ur leirata a Csanádvármegye kéményseprési szabályrendeletének módosítása, illetve egy újabb munkakerület felállítása tárgyában.

13. Ugyanazon miniszter urnak leirata az ipartanácsok működése felől vélemény nyilvánítás iránt.

14. Közös bizottsági javaslat a kereskedelmi üzletek vasárnapi munkaszünetének kért kiterjesztése és hétköznapokon a záróra megállapítása tárgyában.

15. Békésvármegye törvényhatósági bizottságának átirata a Békés községben szombati napon tartott hetipiactaknak péntekre való áthelyezése tárgyában.

16. Ugyanazon vármegye közigazgatási bizottságának átirata a csorvási vasuti állomáshoz vezetó köut vámdíjszabályzatának véleményezése iránt.

17. Társ kamarák átiratai:

a) Brassói kamara: a keletre szólo külföldi utlevelék lehető gyors kiállítása tárgyában.

b) Temesvári kamara: bírósági végrehajtók államosítása iránt.

c) Miskolci kamara: a vasutak engedélyezése körüli tárgyalásokban a keresk. és iparkamaráknak hatáskör biztosítása érdekében.

d) Soproni kamara: a távbeszéló használati díjainak leszállítása érdekében.

e) Kolozsvári kamara: a kamarai tagok és tisztviselők vasuti kedvezménye ügyében.

f) Györi kamara: a kartellek törvényhozási szabályozása iránt.

g) Nagyváradai kamara: a képes levelezó lapok kézbesítése körül tapasztalható helytelen birságotások eltávolítása iránt.

h) Brassói kamara: a hadügyi kincstárnak kézalatti gabonavásárlásai ellen.

i) Temesvári kamara: a borkereskedelem érdekében.

j) Marosvásárhelyi kamara: az üres használt sörös palaczkok vasuti díjának mérséklése iránt.

k) Ugyanaz: a sörös palaczkok hitelesítése tárgyában.

18. A kereskedelmi alkalmazottak orsz. egyesületének beadványa a keresk. alkalmazottak aggkérés rokkantság ellen való biztosítása tárgyában.

19. Az oroshazi kereskedelmi csarnok kérelme Orosházának a helyközi távbeszéló hálózatba bekapcsolása iránt.

20. Weisz Mór kültag indítványa a nem főzőkészülékeken lepárolt, hanem hideg uton előállított cognac és gyümölcspálinkaféléknek forgalomba hozatala alkalmissal külön megjelölése tárgyában.

— **Meghívás.** A Csutak Károly első temetés rendezó intézet Entrepriise des pompes fenefres Szent-Margit részvénytársaság részvényeseinek, 1900. évi február hó 4-én d. e. 10 óraker a társaság székhelyén Aradon, Szabadság-tér 20. számu iroda helyiségében tartandó V. rendes közgyűlésre. Tárgysorozat: 1. Elnöki intézkedés az alapszabályok 17. §. értelmében. 2. Az igazgatóság és a felügyelő-bizottság jelentésének, valamint az 1899. évi számadások előterjesztése, a mérleg megállapítása, az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadás. 3. Az alapszabályok 20. §-ának rendelkezése szerint: a) az igazgatóság, b) a felügyelő-bizottsági tagoknak három évre történendő megválasztása. 4. Netáni indítványok. Az alapszabályok 12. §. értelmében, a közgyűlésen csakis azon t. részvényesok v. ezek képviselői vehetnek részt, kik részvényeiket 1900. február

3-án délig az intézet aradi vagy temesvári intézeteinél letéteményezték. — Vagyon 1899. deczember 31-én. Szerelvény 27903.05. Berendezés 2970.19. Pénztár 1731.18. Áru 4253.01. Bizomány 2712.41. Adósok 27098.04. Egyenleg 5697.27, összesen 72365.15. Teher 1899. deczember 31-én. Részvénytóke 50000.—. Hitelezók 21914.55. Fel nem vett osztalék 40.—. Mult évi egyenleg 410.60, összesen 72365.15. Vesztéség 1899. decz. 31-én. Alapítási költség 200.—. Adó 417.20. Sirkó árun 1160.03. Áruban 168.23. Költség 16679.68, összesen 18625.14. Nyereség 1899. deczember 31-én. Temetkezó számlán 12927.87. Egyenleg 5697.27, összesen 18625.14. Aradon, 1900. január hó 20-án. Csutak Károly igazgató, Hendrey Pál igazgató, Simalya Károly titkár, Sebess Béla vezetó. A fenti mérleg számlát a könyvekkel pontosan megegyezőnek találtuk. Aradon, 1900. január 22. Rózsa Jakab f. ü. b. t., Rollko Kálmán f. ü. b. t. — Tisztelt közgyűlés. Van szerencsénk jelenteni, hogy a társaság ügykezelését, könyveit és számadásait a kereskedelmi törvény és alapszabályok értelmében ellenőriztük, azok helyességéről, valamint a pénztár és felszerelésekről meggyőződünk, továbbá az igazgatóság által elének terjesztett 1899. évi mérleg nyer. és veszt. számlát átvizsgáltuk, az üzleti könyvekkel összehasonlítván, azokat mindenekben megegyezőnek találtuk. Mindezek alapján kérjük a t. közgyűlést, hogy az 1899. évre vonatkozólag úgy az igazgatóság, mint nekünk a felmentvényt megadni méltóztassék. Aradon, 1900. január 22. Rózsa Jakab f. ü. b. t., Rollko Kálmán f. ü. b. t.

— **Fizetésképtelenségek.** A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetésképtelenségeket jelenti: Dragóner Jakab *Varasd*. — Gráf Gottlieb, *Besztercze*. — Stark Kálmán, *Tata*. — Wollner Miksa, *Győr*. — Deutsch Sándor, *Gyöngyös*.

Budapesti áru és értéktőzsdé.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, január 25.

Délitőzsdé. A bézakinálat mérsékelte, vételkedv korlátolt. Lanyha irányzat mellett 10,000 métermazsa került forgalomba, 5 krajczárral olcsóbb áron. Egyéb gabonanemű forgalom nélkül. Időjárás kódos.

Zárul 12 óraker:

Buza áprillisra	7.70—7.71
Buza szeptemberre	7.80—7.82
Rozs áprillisra	6.40—6.41
Zab áprillisra	5.06—5.08
Tengeri májusra	4.99—5.—
Repce szeptemberre	11.70—11.75

Zárul 4 óraker:

Buza áprillisra	7.74—7.75
Buza szeptemberre	7.85—7.86
Rozs áprillisra	6.42—6.43
Zab áprillisra	4.96—4.97
Tengeri májusra	5.01—5.02
Repce szeptemberre	11.70—11.80

Zárul 4 óraker:

	korona
Oszták hitelrészvény	703.—
Magyar hitelrészvény	749.50
Leszámitolóbank részvény	504.—
Rima-Murányi vasúti részvény	669.50
Oszták-magyar államvasuti részvény	642.—
Közuti vasut	676.—
Városi villamos vasut részvény	341.—

S z e s z ü z l e t .

— Január 25. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 111 korona, kicsinyben 113 korona, finomított szesz nagyban 114 korona, kicsinyben 116 korona hordó nélkül per 100 liter % beleértve 70 korona fogyasztási adót Szarított moslék 11 korona métermázsanként.

Budapest-kőbányai sertéskeresk. csarnok.

— Január 25. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogramm felüli sulyban 83.—84.— fillig. Öreg közép páronként 300—400 kilogramm sulyban — fillig. Fialat nehéz páronként 320 kilogramm felüli sulyban 88.—89.— fillig. Fialat közép páronként 251—320 kilogramm sulyban 85.—86.— fillig. Fialat könnyü páronként 250 kilogramm terjedó sulyban 85.—86.— fillig. Magyar szedett: Nehéz páronként 280 kilogramm felüli sulyban — fillig. Közép páronként 220—280 kilogramm felüli sulyban — fillig. Könnyü páronként 220 kilogramm terjedó sulyban — fillig. Romániai: Nehéz páronként 320 kilogramm felüli sulyban — fillig. Közép páronként 250—320 ki-

logrammon felüli sulyban — filig. Könnyü páronként 250 kilogramm terjedő sulyban — filig. Romániai eredeti (Stachl) Nehéz páronként 240 kilogrammon felüli sulyban — filig. Könnyü páronként 240 kilogramm terjedő sulyban — filig.

Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felüli sulyban 87.—88.— filig. Közép páronként 240—280 kilogramm sulyban 86.—87.— filig. Könnyü páronként 240 kilogramm terjedő sulyban 85.—86.— filig.

Megjegyzés: A fent jegyzett áruk suly szerint és pedig a szokászerű levonások mellett, egy kilogramm sulyra fillerekben értendők. — Szokászerűleg a hízott sertések teljes (brutto) sulyából az életre páronként 45 kilogramm vonandó le. A sertések vételárából a vevő javára 4% vonandó le. A sertések osztályozásánál azok teljes (első) sulya vétetik irányadóknak.

Sertéslétszám: Január hó 22-én volt készlet 17430 darab, január hó 23-án főlhajtott — 60 darab, január hó 23-án elszállított — 281 darab, január hó 24-én maradt készletben 17209 darab. Uziel: Változatlan.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru és értéktőzsdén.

Budapest, 1900. január 25.

Magyar aranyjárdék 4%	99.50
Magyar koronajárdék 4%	95.10
Magyar arany 4 1/2%	100.50
Magyar ezüst 4 1/2%	99.75
Magyar keleti vasút	99.50
Magyar földtehermentesítési kötvény	94.25
Magyar italmegváltási kötvény	99.75
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	95.—
Magyar nyeregménysorsjegy kölcsön	162.—
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	140.25
Osztrák papírjárdék	99.50
Osztrák járdék ezüst	99.30
Osztrák járdék arany	98.75
Koronajárdék	98.50
1860-iki államsorsjegyek	138.75
Osztrák-magyar bankrészvény	1845.—
Magyar hitelbank részvény	749.—
Osztrák hitelintézet részvény	752.—
Osztrák-magyar államvasút	642.—
20 frankos arany (Napoleonkor)	19.20
Német birodalmi marka	118.10
London	242.20
Páris	96.20

C S A R N O K.

A búrokról

(Folytatás.)

Az oranjei és transzwaali búrok közötti elentétek Pretórius önzetlen, nemzetiségének javára célzó törekvései dacára azonban csak több évtized multával simultak el teljesen, úgy, hogy most egyesült erővel harcolnak nemzetüknek százados ellenségével.

A két testvérnemzet egyesülését kiáltó szükségé tette az angoloknak ama jogtipró tette, — béke idején 1871-ben — hogy felismervén az Oranje államban a kimberleyi gyémántmezők kincsdrágaságát, ezen területet minden géne nélkül egyszerűen angol birtokká nyilvánították, jöellehet Kimberley már 1854. óta mindenkitől elismerve, Oranje szabadállam területének részét képezte.

Weber Ernő német afrikai utazó, ki ezen időben éppen ott tartózkodott, következőleg írja le ezen területtulajdonitást: „November 7-én fontos eseménynek voltam itt tanuja: az összes gyémántmezők Puiel és a többi folyam-bányák, valamint New Rust, Zutvitspan, De Beers és Blutfontein homokbányák az Oranje szabadállamtól elutalajdonitva az angol birodalom területéhez csatoltattak. Nagyon egyszerűen történt a dolog. Egy csapat angol lovas megjelent New-Rust piacán, vezérük felolvasott egy okmányt és az árbócon lengő Oranje színeit viselő zászlók helyett az angol zászlót húzta fel. A kerületi főnök — Truter — ugyan ünnepelesen tiltakozott országa jogainak ilyen megsértése ellen, de mit tehetett az alig 60.000 fehér bőrű lakossal bíró államocskára a hatalmas, 284 milliót számláló angol birodalommal szemben? Az angolok ezen területfoglalásukat az az okadatolták, hogy egy fekete törzsfőnöknek Waterburnak nyújtották oltalmukat, ki azért fordult hozzájuk, hogy őt állítólagos tulajdonába helyezték vissza.“

Alig lettek ezen gyémántmezők angol tulajdonná, egymás után alakultak meg az angol gyémántbánya részvénytársaságok, hogy ezen kincsekben bővelkedő területek milliárdokat szerezzenek, a búrok nem nézhetvén az idegen kalandorok rohamos beözönlését, eladták földjeiket és részben Oranje egyéb, még műveletlen területein, részben pedig Transzwaalban találtak új otthonot.

Az angolok ugyan Oranje államnak évek multán kárpótlásul az eltulajdonított területért fizettek 85.000 font sterlinget. (2040.000 korona), de ha tekintetbe vesszük, hogy ezen terület átlag évenként 4.000.000 font sterlinget (96 millió korona) jövedelmezett, ez a vételár illetve kárpótlás igazán neveltségese csekély.

A transzwaaliak haraggal és keserűséggel eltelve látták oranjei testvéreik jogainak illetlen lábbal tiprását, mindenki érezte, hogy ez a sors vár a már-már rendezett viszonyok közé jutó fiatal Transzvaal államra is, mert földjük termékenysége, érczekben gazdag réz, czin, higany és kőszénbányáik, bizonyára rövid idő mulva felkeltik a kapzsi angolok birvágyát.

Hogy az angol invázió tényleg megtörténhetett, annak az is egyik oka, hogy Pretórius helyébe a búrok egy volt papjukat, Burgerst választották meg elnöké, kiben ugyan meg volt a jóakarát, a jellem tisztasága, a búr néplelek ismerete, de hiányzott nála az állam vezetéséhez szükséges erély, különösen ilyen nehéz körülmények között.

Burgers politikájának egyik végzetes hibája volt a Delo-óa öbölhöz vezető vasút építésénél követett eljárása. Igaz ugyan, hogy ezzel a vasúttal Transzwaal a Fokföld mellőzésével egyenes összeköttetésbe juthatott a tengerrel és így a nagy világkereskedelemmel, mégis a terv végrehajtásának előja adott alkalmat az angoloknak arra, hogy Transzwaal Oranje államhoz hasonlóan járjanak el.

Burgers a vasút építéshez szükséges pénz megszerzése végett Európába jött, de az akkori viszonyok nem voltak kedvezők és 7 millió marka helyett, csak 1.800.000 márkányi hitelt tudott előteremteni, melyen azonban vasuti sineket, mozdonyokat és talpfákat vett, de mindent oly tervtelenül, hogy a beszerzett anyagok, nagyrésze évekig be volt raktározva hollandiai kikötőkbe, míg azután Anglia az összes anyagokat átvette.

Burgers távolléte alatt az angolok ügyes ügynökeik által a búr közvéleményt ellene ingerelték, úgy, hogy tekintélye teljesen alá volt ásva. Ezekhez járult még, hogy az angolok miután a transzwaali területen tanyázó kafferfőnököt, Sikukunit megverték, a búrok megkérdezése nélkül kötöttek vele szerződést, mire azon a cizmen, hogy a kafferek miatt rendet kell csinálniok északi Transzwaalban: Teophilus Shepstonet küldték Pretóriába.

Ennek az ügyes angol megbízottnak sikerült a búrokat a már azelőtt is emlegetett Dél-afrikai államok szövetségének hangzatos jelszavával, azon ígérettel, hogy Anglia ki fogja építeni a Delogoia vasutat és némelyeket ijesztgetéssel arra birni, hogy őt egy üdvözlő irattal megtiszteljék. 2000 búr irta alá ezen nyilatkozatot, mire 1877. április 12-én angol csapatok vonultak Transzwaalba és azt angol fenhatóság alá tartozónak nyilvánították.

A búrokat teljesen meglepte és előkészületlenül találta ez a betörés, miért is azon reményben, hogy majd sikerül később leráznik az angol igát, hallgattak, de azért titkon szervezkedtek megvívandó szabadságharcukhoz. Csak a kellő idő hiányzott.

Az angol uralommal Transzwaal is ellepte a kincszomjas kalandorok tömege. A búrok erkölcsi és vallási érzékét mélyen sértették az egymásután megalakult mulatóhelyek, melyekben a szemérmertlenség orgiáit ülte; napirnden voltak a g ilkosságok, rablások, csatlások.

Az angolok 1879-ben a zulukkal hosszadalmas, véres harcra keveredvén, nem vették észre a búrok mozgalmát. 1880-ban azután kitört a búrok szabadságharcza angol elnyomóik ellen. A maroknyi, világtól elzárt nép fegyvert mert ragadni a világ egyik leghatalmasabb országa ellen! Megragadta fegyverét és addig le nem tette, míg egy angol volt hazája területén.

A búrok futásra készítették az angolokat Middelburgnál Potschefstromnál, Laingsneknel és Shuinshoogstenél, csak a pretóriai czitadella tartotta még magát. Itt vívták meg 1881. február 28-án egyik legdicsőségesebb csatájukat a búrok az angolokkal. Az Amajuba hegyen, mely az egész vidéket uralja, elsáncolták magukat az angolok Cooley generális vezérlete alatt. Midőn a búrok ezt észrevették, Joubert, a fővezérük, visszavonulást parancsolt, de ekkor a búrok egy kapitánya, Smit, 150 önkéntessel szikláról-

sziklára mászva visszaverte a 600 kitűnő zetben álló angolt; Cooley tábornok is itt halálát.

E győzelmek híre csakhamar bejárta Délafrikát, az oranjeiak tömegesen sorakodtak a transzwaali zászlók alá, mire az angolok, Wood tábornok segédcsapataival megjelentek harczterén, fegyverszünetet kötöttek.

Ekkor irta Glodstone ama híres sügő az angol hadak fővezéréhez:

— A búrok ellen igazságtalanok voltok. Köszetek békét.

(Vége következik.)

Városi színház.

Bérlet 1-8. sz.

Pénteken, 1900. évi január hó 26-án.

A szép Helena.

Operette 3 felvonásban. Irták: Meilhac és Halévy. Zeneszerzette: Offenbach J. Franciaából fordította: Latabar.

SZEMÉLYEK:

Páris Déri Jenő.	Orestes Redei S.
Menelaus . . . Mezei Péter.	Pilades Czene S.
Helena, neje . . Ruzsinszki I.	Calchas Andorffy
Agamemnon . . Pintér Imre.	Achilles Czako V.
Clitemnestra . Tolnainé.	Ajax Hajnal I.

Közdete 7 órakor.

NYILTÉR.*

Könyvkötészet.

Az aradi nyomda részvénytársaság

(Csanádi-palota)

a szakipar legújabb vívmányai szerint aranyozó és könyvkötészeti gépekkel rendezett és magas színvonalon működő

könyvkötészeti osztálya

mindennemű könyv- és hangjegy bekötéseket vállal és ép oly pontosan, mint szeszen és jutányosan készített el.

Jutányos árak. Diszes kiállítás

Pontosság.

Az

Aradi Közlöny

a vidék legterjedelmesebb és legolvasottabb politikai napilapja.

Megjelenik naponként legalább 12 oldalal

F. évi február hó 1-ével újabb eladásra fizetést nyit.

Előfizetési ár: Február hóra helyben 2 korona, vidékre 2 korona 40 fillér. Február—március hóra helyben 4 korona, vidékre 4 korona 80 fillér.

Ujonnan belépő előfizetőink

Petőfi Sándor

összes költeményeit díszkötésben, azonfelül

Magyar Szinművészek

gazdagon illusztrált könyvét — míg a kinyomtatás alatt tart — ingyen megkapják.

—1900. pm.

Hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy a kézőknek és sertéseknek Magyar, vaváth és Szlavon országok területéről Ausztriába való bevitelét illetően f. évi január hó 18-án nyelvébe lépett forgalmi korlátozást tartalmazó 390. számú állat-észségügyi értesítő hivatalom az érdekeltek által megtekintendő.

Aradon, 1900. évi január hó 18-án.

Salacz,
kir. tan. polgármester

Magy. kir. államvasutak.

198,724—99. szám.

Hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága nyilvános ajánlati tárgyalást hirdet a Debreczen állomáson létesítendő új felvételi épület előállítására szükséges építési munkák végrehajtására.

A tervek, a költségvetés, az egységárjegyzék, a szerződési tervezet, az ajánlati minta, a pályázati feltételek, valamint a munkák végrehajtásához kötött feltételek. Budapeston, a magyar királyi államvasutak igazgatósága magasépítmenyi ügyosztályában (VI. Terező-körút 56 szám III. emelet 14 szám) és Debreczenben az üzlet-

vezetőség pályafentartási osztályában a hivatalos órák alatt megtekinthető.

Az ajánlatok legkésőbb 1900. évi január hó 30-án déli 12 óráig nyújtandók be alulírott igazgatóság építési főosztályánál (VI. Terező-körút 56. szám II. emelet 10 ajtó).

Az ajánlatok 50 krajczáros, az ajánlat mellékletet ivenként 15 krajczáros bélyeggel ellátva, lepecsételve, és következő felirattal nyújtandók be.

„Ajánlat a debreczeni felvételi épület létesítésére“.

Csak az összes munkákra tett ajánlatok fognak figyelembe vétetni.

Az ajánlat benyújtását megelőző napon vagyis 1900. évi január hó 29-én déli 12 óráig 16,000,

azaz tizenhatezer korona bánatpénz teendő le a magyar királyi államvasutak főpénztáránál (Andrássy-ut 75 szám, földszint) akár készpénzben, akár állami letétekre alkalmas értékpapirokban.

A bánatpénzről szóló betétjegy az ajánlathoz nem csatolandó.

Az értékpapírok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számíthatnak, de névértéken felül számításba nem vétetnek.

Csak idejekorán beérkezett írásbeli ajánlatok szolgálhatnak a tárgyalás alapjául.

Posta útján beküldött ajánlatok és bánatpénzek térti vevényel adandók fel.

Budapestben, 1899. évi december hóban.

Az igazgatóság.
(Utánnymást nem díjazunk).

Meghívó.

A „Kisjenői Takarékpénztár Részvénytársaság“

XVI-ik évi rendes közgyűlése

1900. február hó 4-én délelőtt 10 órakor

az intézet helyiségében fog megtartatni, melyre a részvényesek tisztelettel meghívotnak.

A közgyűlés tárgyai:

1. Jegyzőkönyv hitelesítésére 2 részvényes kijelölése.
2. Az igazgatóság jelentése.
3. A felügyelő-bizottság jelentése.
4. Az évi zárszámla és mérleg előterjesztése és a felmentvény megadása.
5. A tiszta nyereség hova fordításáról szóló igazgatósági javaslat feletti határozat.
6. Netáni indítványok az alapszabályok 38. §-a értelmében.

Kisjenőn, 1900. január 15-én.

Czárán Márton, s. k.
társ. elnök.

Megjegyeztetik, hogy a részvényesek jogukat vagy személyesen, vagy törvényes képviselői és meghatalmazott részvényesek által gyakorolhatják; továbbá, hogy a közgyűlésen az alapszabályok 45. §-a értelmében csak oly részvényes gyakorolhatja szavazati jogát, kinek részvényei a közgyűlést megelőzőleg 20 nappal előbb a társaság részvénykönyvében nevére iratott és a közgyűlés napjának d. e. 9 óráig le nem járó szelvényeivel együtt, a társaság pénztárnokánál letétetett, miről a pénztárnok és a napibiztos által terítvény adatik, mely igazoló-jegyül szolgál.

Az évi zár mérleg, igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése, valamint a közgyűlési meghívó az intézet helyiségében kifüggesztetvén, az érdekeltek által bármikor megtekinthető.

Vagyon. Mérleg-számla. Teher.

	irt	kr		irt	kr
Pénzkészlet	10582	18	Alaptőke	120000	—
Váltótárca	522838	26	Tartaléktőke	44304	47
Kötvény	31063	—	Betétek	275212	89
Jelzálog	56623	—	Visszszámítás	160450	—
Óvásdíj	162	18	Átmeneti kamat	5050	—
Előre fizetett visszszámítási váltó kamat	2116	11	Fel nem vett osztalék	2	—
			Tiszta nyereség	18365	37
	623384	73		623384	73

Kelt Kisjenőn, 1899. december 31.

ifj. Oltványi Pál, s. k. **Messzer Lipót, s. k.** **Kulik Dezső, s. k.**
igazg. elnök. igazg. alelnök. titkár, könyvelő.

Vály Lajos, s. k. **Schillinger M., s. k.** **Schreyer Jakab, s. k.**
igazg. tan. igazg. tan. igazg. tan.

Ezen mérleg-számla a fő- és mellékkönyvekkel általunk összehasonlítatván, az mindenben helyesnek és rendben levőnek találtatott.

Kelt Kisjenőn, 1900. január hó 15-én.

Dr. Vékony Albert, s. k.
fel. biz. elnök.

Dr. Grósz Endre, s. k. **Dávid József, s. k.** **Bayer György, s. k.**
fel. biz. tag. fel. biz. tag. fel. biz. tag.

Veszt. Veszteség és nyereség-számla. Nyer.

	irt	kr		irt	kr
Betétek kamat	13819	54	Váltó kamat	46727	77
Botétek kamat adó	1382	04	Kötvény kamat	3023	90
Hivatali fizetések	3000	—	Jelzálog kamat	4690	78
Üzleti költség	1699	42	Betétek könyvecské díj	12	20
Adó	3604	58			
Illeték	80	38			
Visszszámítási váltókamat	10171	13			
Tartaléktőke kamat	1940	19			
Napibiztos díj	392	—			
Tiszta nyereség	18365	37			
	54454	63		54454	63

Kelt Kisjenőn, 1899. december 31.

ifj. Oltványi Pál, s. k. **Messzer Lipót, s. k.** **Kulik Dezső, s. k.**
igazg. elnök. igazg. alelnök. titkár, könyvelő.

Vály Lajos, s. k. **Schillinger M., s. k.** **Schreyer Jakab, s. k.**
igazg. tan. igazg. tan. igazg. tan.

Ezen veszteség- és nyereség-számla a fő- és mellékkönyvekkel általunk összehasonlítatván, az mindenben helyesnek és rendben levőnek találtatott.

Kelt Kisjenőn, 1900. január hó 15-én.

Dr. Vékony Albert, s. k.
fel. biz. elnök.

Dr. Grósz Endre, s. k. **Dávid József, s. k.** **Bayer György, s. k.**
fel. biz. tag. fel. biz. tag. fel. biz. tag.

A felügyelő-bizottság jelentése:

Tisztelt közgyűlés!

Törvényes kötelességünk értelmében az intézet ügykezelését a lefolyt 1899-ik évben is figyelemmel kísértük s vizsgálatainknál az intézetben rendet és pontosságot találtunk.

Az elénk terjesztett 1899. decz. 31-én lezárt mérleget átvizsgáltuk s azt a legszigorubb rendben vezetett könyvekkel összhangzatban találtuk, miért is kérjük azt jóváhagyni.

Az igazgatóság azon indítványát, hogy az 1899. évi üzlet eredmény számlában kimutatott 18365 frt 37 kr. tiszta nyereség hova fordítsassék, van szerencsénk pártolólág ajánlani; s azt a következőkben felsorolni:

1. Tartalékalapra az alapszabályok 144. §-a a) pontja alapján ... 5695 frt 53 kr.
2. Az igazgatóság jutalékára az alapszabályok 144. §. b) pontja alapján 12% ... 2203 frt 84 kr.
3. A felügyelő-bizottság jutalékára az alapszabályok 144. §. c) pontja alapján 2% ... 367 frt 30 kr.
4. Tisztviselők jutalékára az alapszabályok 144. §. e) pontja alapján 3% ... 550 frt 96 kr.
5. Szóiga jutalmazására ... 20 frt — kr.
6. Kisjenő-Erdőhegyi iskolák szegény tanulói segélyezésére ... 50 frt — kr.
7. Részvényesek és pedig:
 - 500 db régi részvény után ... 6000
 - 500 db új " " ... 3000
 - Nyeremény átvitel 1900. évre ... 477 frt 74 kr.

Összesen: 18365 frt 37 kr.

Kérjük a t. közgyűlést, hogy ezen javaslatot elfogadni, s úgy az igazgatóságnak, mint részünkre a felmentvényt megadni méltóztassék.

Kisjenőn, 1900. február hó 4.

Dr. Vékony Albert, s. k.
fel. biz. elnök.

Dr. Grósz Endre, s. k. **Dávid József, s. k.** **Bayer György, s. k.**
fel. biz. tag. fel. biz. tag. fel. biz. tag.

Korcsma-bérlet.

Pankotán, a Herceg Sulkowski József M. főméltósága tulajdonát képező korcsma-épületek italmérési joggal

3 évi bértartamra kiadók.

U. m:

1. Zöldkerti korcsma, nyári mulató és fürdő.
2. A főuton levő ugynevezett „Hajdu-korcsma.“

Kívánatra részletes felvilágosítással szolgál a Herceg Sulkowski J. M. urad. felügyelősege Pankotán. 471

268—1900.

Hirdetmény.

Az aradvárosi izraelita hitközség adót fizető tagjai ezennel értesítetnek, hogy folyó évi január hó 1-től kezdődőleg a hitközség előjárósága által megállapított f. évi, valamint netalán hátralékban lévő hitközségi adójuk a városi pénztárban fizetendő.

A netalán késedelmes fizetőktől az esedékes és hátralékban lévő összeg a városi adóügyosztály által 1883. évi 44. t.-cz. 55—66. szakaszaiban megszabott eljárás szerint közí. azgatási végrehajtás útján fog beszédetni.

A hitközségi előjárósága által előírt és a kirótt adót feltüntető könyvecskék a jelentkező feleknek a városi adóügyosztály hivatalos helyiségében (illeték és idegen adót kezelő b. alosztály, földszint, ajtó 1. sz.) folyó hó 8-ától kezdve átvehetők.

Arad, 1900. jan. 9.

A városi tanács.

1—1900. mgb.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tesszük, hogy azoknak, a kik a belvárosban, Sarkad, Erzsébet, Ségá, Poltura külvárosokban laknak, a kamarási hivatalnál, azoknak pedig, a kik Gáj külvárosban, és a tanyákon laknak a Gáj külvárosi alkapitányi hivatalban be kell jelenteniök, hány darab juhot, vagy sertést kívánnak a folyó évben a városi legelőkre bocsátani.

A bejelentésekre folyó évi január hó 22., 23., 24., 25., 26., napjait tűzzük ki határidőül, a melyen tul bejelentések el nem fogadtatnak.

A bejelentés alkalmával lesznek kiállítva a kötelezvények a legeltetési díjak azon részére, a melyek nem a legelőre bocsátás előtt, hanem folyó évi agusztus hó 20-ig fizethetők le.

Arad sz. kir. város mezőgazdasági bizottságának 1800. évi január hó 18-iki üléséből.

Kiadta
Vannay,
aljegyző.

Könyvkötő tanulók

heti fizetés mellett

felvétetnek

Bővebbet az

Aradi Közlöny

kiadóhivatalában.

227—1909. pm.

Pályázati hirdetmény.

Arad sz. kir. város törvényhatóságánál Gáj külvárosban a 2200 korona tisztí fizetés, a megfelelő lakbérrel és 800 korona lóartási átalánnyal javadalmazott kerületi orvosi állás betöltendő lévén, azon okleveles orvosokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják s kik arra a tisztí orvosi vizsga letétele által minősítvék, felhivom, hogy pályázati kérvényüket hivatalomhoz a folyó hó 27-ig bemutassák.

Megjegyzem, hogy a kerületi orvos a hatósági szervezet rendelkezése szerint, orvosi körletében köteles lakni.

Aradon, 1900. évi január hó 12-én.

Salacz,
kir. tan. polgármester.

296—1900. pm.

Hirdetmény.

Közhírré teszem, hogy kérésre zöknék és sertéseknek Ausztriából Magyarországra való behozatalként tekintetében jelenleg érvényes tezkedéseket tartalmazó 389 számú állategészségügyi értesítővatalomban az érdekeltek feltehetőleg megtekinthetők.

Aradon, 1900. évi január 18-án.

Salacz,
kir. tan. polgármester.

Eladó

a Nagy-köruti volt mesterséges jégpályán fennálló-épület és kerítés

faanyag

Venni szándékozók a feltehetőleg végett sziveskedjenek a következő évi február hó 5-ig Tedes Viktor urhoz (Polgári takarékpénztárban) fordulni.

Az aradi korcsolyázó-egylet.

26—1900. g. sz.

Hirdetmény.

A főméltóságú m. kir. földművelésügyi miniszterium 96331—1899. sz. körrendelete nyomán értesítjük a gazdaközönséget, hogy elszaporodott mezei egerek poczkok irtására a m. kir. állami rosvartani állomás utasítást dolgozt ki, a mely utasítás az érdekeltek által, a gazdasági tanácsnoki urnál megtekinthető.

Arad, sz. kir. város gazdasági tanácsának 1900. évi január hó 8-án napján tartott üléséből.

Kiadta
Vannay,
aljegyző.

M. kir. államvasutak igazgatóság.

201989—54061. F. IV. sz.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy a vasuti kocsikban és az állomás helyiségekben elhagyott tárgyak, u. m. bőröndök, táskák, kalapok, ruha- és fehérneműek, botok, nyalókák stb. az alább felsorolt állomásokon árverés alkalmával az érdekeltek feltehetőleg megtekinthetők.

Debreczen állomáson f. évi január hó 29-én d. e. 9 órakor.

Budapest, 1900. évi jan. hó

Az igazgatóság.

Tyukszem,

szemölcs, bütyök és mindenféle bőrkeményedést bámulatos rövid idő alatt elmulasztja a

Hajós-féle

ANAGALLIN

Ára 35 kr.

Nyilatkozat. Tekintetes. Hajós Árpád gyógyszerész urnak Arad. Fogadja legmélyebb köszönetemet az Ön által feltalált csodás hatású Anagallin-ért, mely a régi kínzó bőrkeményedéstől rövid idő alatt és igen sikeresen megszabadított. El nem mulasztatom az Ön igazán kitünő szerét a szenvedő emberiség figyelmébe ajánlani. Arad, jul. 24. Tisztelettel Szelie Józsefné.

A párisi és londoni hygienikus kiállításon kitünő készítményelért, nagy aranyéremmel, díszoklevéllel és érdemkereszttel kitüntetve. **Kapható egyedül a készítőnél:**

H AJ Ó S Á R P Á D

gyógyszertára

Aradon, Andrassy-tér 22.

A megyeházzal szemben.

164—1900. pm.

Hirdetmény.

Értesitem a szőlőbirtokosokat, hogy az „önműködő“ permetezőhöz szükséges permetező anyagok kedvezményes vasuti szállításához szükséges igazolványok kiállítására a kereskedelmi miniszter ur a törvényhatóságú városok polgármestereit is felhatalmazta.

Aradon, 1900. évi jan. hó 10.

Salacz,
kir. tan. polgármester.

127—1900.

Árlejtési hirdetmény.

Nagy-Pél község előjárósága közhírré teszi, hogy az Aradvármegyei törvényhatósági bizottság által 986/899. közgy.

számu határozattal engedélyezett új község háza építési munkálat 1900. évi február hó 19. napján délelőtt 10 órakor Nagy-Pélen a község házában megtartandó nyilvános árlejtésen vállalkozónak fog kiadatni.

A kikiáltási ár 10754 koronára 28 fillér; ennél fogva az árlejtési óhajtó vállalkozók az árlejtés megkezdése előtt 1075 koronát kötelesek készpénzben vagy óvadékképes papirokban a községi pénztárba óvadéklenni.

Az árlejtés többi feltételei Nagy-Pél község jegyzői irodájában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Nagy-Pélen, 1900. évi január hó 22-én.

473 A községi előjáróság.